

הכימיה של אפשרויות הפעולה

נירומודולציה, התמכרות, דיכאון והשבת מרחב האפשרויות האנושי

מאת תומר אברהם PhD

משפט ליבה

נירומודולציה אינה מכתובה מה אדם יעשה. היא משנה אילו אותות יקבלו משמעות, אילו מעברים יהיו קלים, מה ניתן יהיה ללמוד, וכמה מן החיים יהיה נגיש מבחינה ביולוגית.

מה משתנה כאשר הכימיה אינה קובעת מי נהיה, אלא אילו חיים אפשר להגיע אליהם?

תוכן העניינים

תשעה חלקים נעים מן הדקדוק המולקולרי דרך התמכרות ודיכאון אל טיפול, מעטפת הניווט הנירומודולטורית והחלמה בת קיימא.

1	חלק I לפני המולקולות - ללמוד את הדקדוק
1	1 תקציר אקדמי
2	2 תזה מרכזית - כימיה משנה אפשרות, לא אנושיות
3	3 עדות אישית - לפני שהכרתי את הדקדוק
6	4 סיפור חוסר האיזון הכימי ומה שהחמיץ
7	5 שליח אינו משמעות
8	6 שש השאלות - מקור, מסלול, קולטן, מעגל, תזמון והיסטוריה
9	7 הולכה סינפטית, חוץ-סינפטית ונפחית
10	8 מצב, הקשר ואותה מולקולה
11	חלק II דופמין והכוח של העתיד
11	9 שגיאת ניבוי תגמול אינה עונג
12	10 רצייה אינה הנאה
13	11 בולטות תמריצית והרמז שגדל
14	12 הטרוגניות באזור הטגמנטום הגחוני - אין אות דופמין יחיד
15	13 טוני ופאזי - רקע ואירוע
16	14 מאמץ, עלות הזדמנות ונמרצות
17	15 התמכרות - המסלול שנעשה קל מדי
18	16 דיכאון - כשהעתיד מאבד את כוח המשיכה
19	חלק III התזמורת המצומדת א - סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא
19	17 סרוטונין מעבר לאושר
20	18 סבלנות, התמדה ועיכוב התנהגותי
21	19 נוראדרנלין - הגבר, אי ודאות והתגייסות
22	20 עקומת ה-יו ההפוכה של עוררות
23	21 גלוטמט - עירור מהיר ופלסטיות
24	22 גאבא - עיכוב, תזמון ויציבות
25	23 גליה והכימיה סביב הסינפסה
26	24 איזון כתיאום דינמי, לא כמויות שוות
27	חלק IV התזמורת המצומדת ב - הקלה, ערות, דחק וביטחון חברתי

תוכן העניינים

27	25	אופיואידים אנדוגניים - הנאה, הקלה וכאב
28	26	אנדוקנבינואידים - ויסות לאחרור והתאוששות מדחק
29	27	אצטילכולין - קשב, למידה והקשר
30	28	אורקסין - ערות, רדיפה והישנות
31	29	היסטמין ואדנוזין - ערות, שינה ולחץ
32	30	סי-אר-אף, דינורפין ומערכת האנטי-תגמול
33	31	אן-פי-וואי, אוקסיטוצין, וזופרסין וביטחון חברתי
34	32	בי-די-אן-אף ותנאי הפלסטיות
35		חלק V התמכרות - כיצד שדה אפשרויות נשבה
35	33	מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים
36	34	שימוש מופרז ושכרות - שבי וחזוק
37	35	גמילה ואפקט שלילי - כשהקלה נעשית הכרחית
38	36	עיסוק מקדים וציפייה - העתיד מצטמצם
39	37	למידת רמזים - כשהעולם נעשה טריגר
40	38	סבילות, ריגוש ואלוסטיזם
41	39	הרגל, כפייתיות וחלופות מצטמצמות
42	40	מדוע כוח רצון הוא יחידת ניתוח שגויה
43		חלק VI דיכאון - כשהעולם נעשה שקט מבחינה ביולוגית
43	41	דיכאון אינו מצב כימי יחיד
44	42	אנהדוניה - עונג מצופה ועונג בזמן החוויה
45	43	מאמץ והאטה פסיכומוטורית
46	44	איום, רומינציה והטיה שלילית
47	45	שינה, קצב יממה וכימיה בשעות היום
48	46	כאב חברתי, בידוד ושייכות
49	47	דלקת, מטבוליזם והשדה גוף-מוח
50	48	תחלואה נלווית - כשהתמכרות ודיכאון ננעלים יחד
51		חלק VII טיפול - הפרעה מכוונת, למידה ופתיחה בטוחה מחדש
51	49	תרופה היא הפרעה מכוונת, לא פסק דין

תוכן העניינים

52	50	נוגדי דיכאון - סולם זמן, הסתגלות והטרונות
53	51	קטמין ופלטיות מהירה
54	52	תרופות להתמכרות - השבת בחירה
55	53	פסיכותרפיה כלמידה תלוית מצב
56	54	שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי
57	55	טי-אם-אס, גירוי ישיר, מעי חשמל, וי-אן-אס ודי-בי-אס
58	56	התאמת התערבות למצב, לשלב ולבטיחות
59		חלק VIII מעטפת הניווט הנירומודולטורית
59	57	מהשפעה כימית לשדה אפשרויות
60	58	וקטור מצב וקלטי בקרה נירומודולטוריים
61	59	הקבוצה הנגישה
62	60	מעטפת הניווט הנירומודולטורית
63	61	אנאיוטרופיית שבי בהתמכרות
64	62	התכווצות בדיכאון
65	63	החלמה כהשבת מסלולים
66	64	מדידה בלי לצמצם את האדם
67		חלק IX החלמה - להשיב חיים שניתן להגיע אליהם
67	65	ניסוח מחדש וחומל של תסמינים
68	66	עבור האדם החי עם התמכרות
69	67	עבור האדם הקרוב
70	68	עבור המטפל או המטפלת
71	69	מערכת ההפעלה של ההחלמה - מסלולים מותאמי תזמון וקיבולת
72	70	תרגול שדה אפשרויות ל-30 יום
73	71	בטיחות, מגבלות ומה המודל אינו יכול לטעון
74	72	סיכום אקדמי - הכימיה של חיים נגשים
75		רשומת רכישת המחקר
79		מילון מונחים לעבודה
81		מקורות - תיק המחקר

I

PART I

לפני המולקולות - ללמוד את הדקדוק

מולקולה לעולם אינה הסבר שלם. משמעות נוצרת ממקור, מסלול, קולטן, מעגל, תזמון, מצב, היסטוריה והקשר.

1 - תקציר אקדמי

Research anchors: Hansen et al., 2022; Marder et al., 2014; Koob and Volkow, 2016

הרצאה זו מפתחת תיאור מערכתי של נירומודולציה ביחס להתמכרות, דיכאון והחלמה. היא מתחילה בתיקון פשוט: מוליכים עצביים אינם נושאים משמעות פסיכולוגית קבועה. השפעתם נוצרת דרך קולטנים, תאים, מעגלים, תזמון, מצב, היסטוריה והקשר, ומשנה את הטווח ואת העלות של פעולה אפשרית. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מחקר הנירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לקרוא את ההרצאה כמפה של מנגנונים מותנים ולא כמבחן לאבחון עצמי. חשוב לסמן אם טענה מבוססת, מתורגמת ממחקר אחר, מתהווה או מהווה סינתזה של Flow Hijacked. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

הכימיה של הנפש היא דקדוק של אפשרות משתנה, לא פסק דין מולקולרי על אדם.

2 - תזה מרכזית - כימיה משנה אפשרות, לא אנושיות

Research anchors: Dayan, 2012; Doya, 2002; Marder, 2012

נירומודולטור משנה את ההסתברות, העוצמה, התזמון או הפלסטיות של אירוע; הוא אינו כותב כוונה שלמה. לכן אדם יכול להיות מוגבל עמוקות בלי להצטמצם למגבלה. הבחנה זו היא המרכז האתי של ההרצאה, מפני שהיא מגינה בו זמנית על חמלה, סוכנות וממשות הטיפול. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מחקר הנירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להחליף את השאלה "איזה חומר כימי מקולקל?" בשאלה "איזה מעבר קל מדי, יקר מדי, לא נגיש או לא בטוח במצב הזה?" תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראיה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מגבלה מסבירה מדוע מהלך קשה; היא אינה מחליטה אילו חיים מותר לאדם להיות.

3 - עדות אישית - לפני שהכרתי את הדקדוק (1/3)

לפני שהכרתי את הדקדוק

אלכוהול לא נכנס לחיי כתיאוריה על דופמין. הוא נכנס כדרך לשנות מרחק. מרחק ממחשבה, ממתח, מן ההשהיה הפנימית הקטנה שבין להרגיש דבר מה לבין הצורך להישאר איתו. לא הכרתי את המילים נירומודולציה, בולטות תמריצית, אלוסטיזם או למידה תלוית מצב. ידעתי רק שמסלול אחד מסוגל לשנות במהירות את השדה כולו. החדר התרכך, הזמן שינה צורה, הגוף חדל לשאול חלק משאלותיו, ועתיד שנראה רחוק מדי הצטמצם למשקה הבא.

במבט לאחור המדע נותן לי שפה, אך איני רוצה שהשפה תכתוב מחדש את האמת המוסרית והיחסית. קולטן לא הבטיח הבטחות במקומי. מעגל לא הכניס אדם אחר לחוסר ודאות. נירוביולוגיה אינה מוחקת את תוצאות מעשיי ואינה מבקשת מן האנשים שאני אוהב להיות מבינים מעבר למה שבטוח להם. היא יכולה להסביר מדוע המאבק לא תואר כראוי באמצעות חולשה, אנוכיות או אהבה לא מספקת. היא יכולה להראות כיצד פעולה נעשית מהירה מהתבוננות וכיצד הקלה נעשית אמינה יותר מבחינה ביולוגית מן המחר.

לפני שהכרתי את הדקדוק הנחתי שאם אבין באמת את הנזק, ההבנה אמורה להספיק כדי לעצור. לפעמים היא הספיקה לשעה. לפעמים ליום. ואז הגיע מצב - בושה, אי שקט, בדידות, חגיגה, עייפות, ערב ללא מבנה - והידיעה איבדה את הכוח המוטורי שלה. עדיין יכולתי לומר מה חשוב. עדיין יכולתי לאהוב את ילדיי. עדיין יכולתי לדעת את המחיר. ובכל זאת המסלול מערך לפעולה הצטמצם עד שהידיעה והעשייה חיו בעולמות שונים.

ההפרדה הזאת הפחידה אותי, והבושה הציעה הסבר אכזרי בפשטותו: אולי הסתירה אומרת שאני מזויף עד היסוד. בושה יכולה להרגיש כמו אחריות מפני שהיא כואבת, אך היא גם דוחסת אדם למסקנה אחת. אם הייתי רק רע, לא היה מה למפות, לא היה מעבר לקטוע, לא היה תנאי לשנות ולא היה טיפול לקבל. גיוני נראה רציני מבחינה מוסרית ובשקט הגן על המנגנון שהמשיך לחזור.

השינוי המדעי החומל הראשון לא היה לומר לי ששום דבר אינו באחריותי. הוא היה להפוך את האחריות למדויקת יותר. איזה רגע נעשה מסוכן? איזה רמז גרם לעתיד לקרוס? מה האלכוהול ויסת מייד שהחיים הרגילים עדיין לא ידעו לווסת? מה קרה לשינה, לתיאבון, לכאב, לקשר החברתי ולגוף לאחר השימוש? איזו עזרה הייתה זמינה לפני המעשה האחרון ולא אחריו? השאלות לא זיכו אותי. הן נתנו לפעולה מקום ממשי להתחיל בו.

כיום אני מבין שהמילה כימיה יכולה לצמצם חיים או לפתוח אותם מחדש. בשימוש רשלני היא אומרת שאדם הוא רמה, פגם או מולקולה שאליה צורפה ביוגרפיה. בשימוש זהיר היא חושפת אפשרות מותנית. היא אומרת שהמערכת למדה; שללמידה יש הקשר; שניתן לעצב הקשר מחדש; שתרופה, יחסים, מבנה ותרגול חוזר יכולים לשנות את השדה; ושאדם נשאר גדול מכל מצב שמערכת העצבים שלו למדה להיכנס אליו.

זו הסיבה שאני מתחיל את ההרצאה כאן, לפני המולקולות. המשימה הראשונה אינה לשנן איזה שליח קשור לאיזה תפקוד. המשימה הראשונה היא להגן על האדם מפני צמצום בידי ההסבר שנועד לעזור לו. נזקקתי לתיאור חזק דיו לתת שם למגבלה וכן דיו להשאיר את האחריות במקומה. נזקקתי למדע שיכול לומר: המסלול נלמד בעוצמה, הנזק אמיתי, ועדיין ניתן לבנות מסלול אחר.

3 - עדות אישית - לפני שהכרתי את הדקדוק (2/3)

כשהחיים הרגילים נעשו שקטים מבחינה ביולוגית

הייתה תקופה שבה החיים הרגילים נעשו שקטים מבחינה ביולוגית. איני מתכוון ששום דבר לא היה חשוב. האנשים בחיי היו חשובים עד כאב. עבודה, בריאות, כבוד והעתיד עדיין נשאו משמעות כאשר דיברתי עליהם. אך המשמעות לא הפכה בעקביות לתנועה. תגמול רגיל קטן לא יכול היה להתחרות במהירות ובוודאות של מסלול האלכוהול. העולם לא נעלם; עוצמת הקול שלו הונמכה דווקא ברגעים שבהם הייתי צריך לשמוע אותו.

זה אחד הדברים הקשים ביותר להסביר למי שלא חי בתוך התמכרות. מבחוץ הבחירה יכולה להיראות כאילו היא עומדת לצד כל הבחירות האחרות, וכולן גלויות באותה מידה. מבפנים כיוון אחד מגיע מואר, מתורגל וקרוב לגוף, בעוד החלופות נראות כהוראות מוסריות רחוקות. אין פירוש הדבר שלא הייתה בחירה. פירוש הדבר שהשדה שבו הבחירה התרחשה היה בלתי שוויוני מאוד. האי שוויון מסביר את ההתנהגות; הוא אינו מקטין את השפעתה על אחרים.

כאשר נכנסתי לקהילה טיפולית, המבנה הפך לצורה חיצונית של נזירומודולציה עוד לפני שהייתה לי שפה לכך. חייתי שם שנה וחצי. בשנה הראשונה לא היה לי טלפון ולא הייתה לי גישה רגילה לעולם החיצון. ההיעדר היה קשה, אך הוא קטע מסלולים מהירים רבים: הסבר, הרגעה, סודיות, הופעה ובריחה. לימים היו קצוות. בוקר, ניקיון, עבודה, ארוחות, קבוצות, אימון, קונפליקט ושינה הגיעו בסדר שלא היה תלוי בשאלה אם הרגשתי מוכן.

די-בי-טי נתן שמות למצבים ומיומנויות לשניות שלפני פעולה. מדיטציה לא השתיקה את הנפש; היא הפכה מעט יותר מן המעבר לנראה. אימון וספורט נתנו לגוף עוצמה שלא נזקקה לשכרות וצורת התאוששות שאי אפשר לדרוש מייד. שום תרגול לא היה קסם. ערכם היה בחזרה. הם הפכו מסלול חלופי למוכר מעט יותר עד שהיכרות התחילה לשאת אמינות ביולוגית משלה.

העבודה הייתה אישית, אך מעולם לא הייתה רק שלי. ההתמכרות חיה במערכות עצבים אחרות: בשקט שבא אחרי דבריי, בדריכות, בציפייה שתוכנית תיכשל ובעבודה שנדרשה כדי לשמור את החיים הרגילים בתנועה. ההחלמה שלי לא יכולה הייתה לדרוש מאנשים קרובים להפוך לרמזים, לשומרים, להוכחות או לתרופות שלי. אם הדרך היחידה שלי להישאר מווסת הייתה שאדם אחר יותר על חירותו, השדה שינה צורה אך לא נעשה אנושי.

כאבא אני מרגיש זאת במשקל מיוחד. ילדים אינם צריכים ללמוד נזירוביולוגיה של מבוגרים כדי להיות בטוחים. אין לבקש מהם לפרש את מצבי, למדוד את כנותי או לשאת את תקוות ההחלמה שלי. הם יכולים לקבל ראיות רגילות: נוכחות, צפיות, הבטחה שנשמרה, גבול שכובד, מבוגר המסוגל לשאת את כעסם או מרחקם בלי להפוך אותם לאחראים לקריסתו. הנזירומודולציה החשובה ביותר במשפחה עשויה להיות החזרה האיטית של אווירה שבה איש אינו חייב להישאר בכוננות.

היו גם תקופות של דיכאון שבהן הבעיה לא הייתה כמיהה רועשת אלא השקט של שאר החיים. יכולתי להבין משימה ועדיין לא להרגיש התקרבות אליה. החוויה לימדה אותי מדוע אי אפשר להגדיר החלמה רק כהיעדר שימוש. אדם יכול להיות נמנע ועדיין לחיות בשדה מכווץ וכואב. אם טיפול מסיר את המסלול הכימי בלי לעזור לתגמול רגיל, מאמץ, שינה, קשר ודמיון עתיד להיעשות נגישים, הוא מבקש מן הריק לשאת יותר מכפי שריק יכול לשאת.

הקהילה לא השיבה את העולם בהתגלות אחת. היא השיבה אותו בכך שאפשרה את התנועה הבאה פעמים רבות מספיק: לקום, להתרחץ, להגיע, לדבר, להקשיב, להתאמן, לאכול, לתקן, לישון, לחזור. הפעולות היו קטנות ביחס לחיים שרציתי, אך הן לא היו קטנות למערכת שלמדה אותן. הן היו מסלולים. וכל מסלול ששרד מצב קשה הפך את העולם למעט פחות שקט.

3 - עדות אישית - לפני שהכרתי את הדקדוק (3/3)

חזרתו האיטית של עולם

קל להחמיץ את חזרתו של עולם מפני שהיא אינה דומה לסצנה הדרמטית שלמדנו לכנות גאולה. היא יכולה להתחיל כאשר אוכל טעים באופן רגיל ולא מופלא, כאשר הליכה אפשרית ללא משא ומתן, כאשר הטלפון מצלצל והגוף אינו מכין מיד סיפור, כאשר ילד יכול להיות נוכח בלי להפוך לראיה בעדי או נגדי. שום דבר ברגעים הללו אינו מכריז שניורמודולציה השתנתה. החיים פשוט נעשים נגישים בכיוון נוסף.

פעם דמיינתי החלמה כתיקון של דבר יחיד: היום שבו הכמיהה תיעלם, היום שבו המוח שלי יהיה תקין, היום שבו מאמץ ירגיש טבעי. היום היחיד לא הגיע. במקומו הגיעו שעונים שונים. שינה השתנתה בשעון אחד, אמון באחר, יכולת גופנית באחר והיכולת להישאר עם בושא באחר. מסלולים נפתחו ונסגרו שוב. חלקם נזקקו למבנה זמן רב אחרי שחשבתי שכבר הייתי אמור להתגבר עליו. חוסר האחידות לא הוכיח שההחלמה מזויפת; זו הייתה הדרך שבה מערכת חיה למדה.

המדע נעשה מועיל כאשר עזר לי לכבד את השעונים הללו בלי להפוך אותם לתירוצים. דופמין עזר לי להבין מדוע רצייה והנאה נפרדות. גאבא וגלוטמט עזרו לי לכבד גמילה ופולסטיות. מערכות דחק עזרו לי לראות מדוע הקלה נעשית הכרחית. שינה ואורקסין הכניסו את הלילה למפה הקלינית. אף אחד מן השמות לא אמר לי מי אני. יחד הם הקשו להעמיד פנים שהחלטה הירואית אחת יכולה להחליף טיפול, מבנה, אמת וזמן.

המושג החדש בהרצאה - מעטפת הניווט הניורומודולטורית - הוא הניסיון שלי להחזיק את הלקח בהיקף אחד. אני שואל ארבע שאלות. לאילו חלקים בטוחים בחיים אני יכול להגיע מכאן? מה מחירו של כל מסלול? כמה מסלולים שונים קיימים כדי שאדם או תרגול יחיד לא יישאו הכול? ואחרי שיבוש, האם אני יכול לחזור? אני רוצה שזה יהפוך לציון. אני רוצה שיישאר דרך ממושמת להבחין מתי חיים מתרחבים והיכן הם עדיין לכודים.

עבור מי שמשמש כעת, ההתרחבות יכולה להתחיל בנלוקסון, טיפול רפואי בגמילה, מתדון או בופרנורפין, אדם שיכול לדעת את האמת, לילה אחד של שינה מוגנת או מרחק מאספקה. עבור אדם בדיכאון היא יכולה להתחיל בבדיקת תרופות, טיפול משברי, אור בוקר, מזון, חמש דקות תנועה או אדם היושב קרוב בלי לדרוש שיחה. המעשים אינם מתחת למדע. הם המקום שבו מדע נעשה מסלול.

עבור קרובים אני מקווה שהמודל מציע הסבר בלי גיוס כפוי. אינכם חייבים להפוך לכל סביבת הוויסות של האדם שאתם אוהבים. אפשר לעזור ולהחזיק גבולות. אפשר להבין ששדה מוגבל ועדיין להגן על הבית, הכסף, השינה, הגוף, הילדים והעתיד. האנושיות של אדם עם התמכרות אינה דורשת את היעלמות האנושיות שלכם.

עבור מטפלים אני מקווה שהוא תומך בדיוק שמרגיש עדין יותר מפני שהוא מדויק יותר. במקום לשאול מדוע המטופל לא השתמש במיומנות, שאלו אם המיומנות הייתה ניתנת לשליפה במצב ההוא. במקום להציע את המסלול האידיאלי, שאלו מה היה אפשרי תחת הקיבולת הזמינה. במקום לבלבל השפעה ממוצעת עם גורל אישי, בנו השערה מנוסרת ותקנו אותה. ענווה מדעית אינה עמימות. היא טיפול הנשאר קשוב למציאות.

אני עדיין חי בתוך כימיה משתנה, כמו כל אדם. עדיין יש לי מצבים שבהם השדה מצטמצם. החלמה לא הפכה אותי לחסין או טהור מבחינה כימית. היא נתנה לי יותר דרכים להבחין, יותר אנשים ומבנים שיכולים לעזור, יותר תגמולים רגילים הנושאים משקל ויותר יכולת לחזור לאחר שיבוש. די בכך כדי לשנות את העתיד בלי להעמיד פנים שהעבר לא קרה.

החלמה לא הייתה היום שבו חומר כימי אחד חזר לתקינות. היא הייתה חזרתו האיטית של עולם גדול דיו כדי שמחר, ילדיי, גופי, עבודתי ואדם אחר ישובו להיות חשובים. העולם לא חזר בבת אחת ואינו נשאר פתוח בפקודה. הוא נשאר חי באמצעות מסלולים - מוגנים, מתורגלים, מתוקנים ומשותפים. זו הכימיה של אפשרויות הפעולה שאני רוצה שההרצאה הזאת תשרת.

משפט ליבה

החלמה לא הייתה חזרתו של חומר כימי אחד לתקינות. היא הייתה חזרתו האיטית של עולם.

4 - סיפור חוסר האיזון הכימי ומה שהחמיץ

Research anchors: Moncrieff et al., 2022; Cowen and Browning, 2015; Ang et al., 2023

סיפור חוסר האיזון הכימי הציע דימוי פשוט שהפחית סטיגמה, אך הפשטות התקשתה לכדי דיוק כוזב. הראיות אינן תומכות בטענה שדיכאון נגרם בדרך כלל מרמה נמוכה של מוליך יחיד, ואי אפשר לתאר התמכרות כמולקולת תגמול אחת בעודף. התיקון אינו שכימה חסרת חשיבות, אלא שהיא יחסית ודינמית. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מחקר הניירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש בשפה ביולוגית כדי להרחיב אפשרויות ולהפחית אשמה, ולעולם לא כדי להבטיח ודאות שהראיות אינן יכולות לשאת. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

החלופה לסיפור כימי פשטני היא ביולוגיה עשירה יותר, לא פחות ביולוגיה.

5 - שליח אינו משמעות

Research anchors: Hansen et al., 2022; Tritsch and Sabatini, 2012; Doya, 2002

דופמין אינו תגמול, סרוטונין אינו אושר, נוראדרנלין אינו חרדה וגאבא אינו רוגע. כל תוויות מבלבלת בין שליח לבין תוצאה פסיכולוגית שמערכת מבוזרת מייצרת. מוליך אחד יכול להשתתף בכמה תפקודים, ותפקוד אחד יכול להיתמך בכמה מוליכים. המשמעות שייכת לאירוע המאורגן ולא למולקולה לבדה. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מחקר הניירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

כאשר מסבירים תסמין, יש לתת שם לתפקוד ולהקשר המעגלי לפני שנותנים שם למוליך. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

שליח נושא השפעה; המערכת החיה מעניקה להשפעה משמעות.

6 - שש השאלות - מקור, מסלול, קולטן, מעגל, תזמון והיסטוריה

Research anchors: Marder et al., 2014; Shine et al., 2019; Hansen et al., 2022

שש שאלות מונעות רדוקציה מולקולרית: היכן שוחרר האות, לאן נע, איזה קולטן קלט אותו, באיזה מעגל, באיזה רגע ולאחר איזו היסטוריית למידה? Flow Hijacked מוסיף מצב והקשר כתנאים מפורשים. יחד הן הופכות שם עצם כימי לחקירה סיבתית שיכולה להנחות מחקר וניסוח קליני. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מחקר הניירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשאול את כל שש השאלות בכל פעם שכותרת טוענת שמולקולה אחת גרמה לרגש או להתנהגות מורכבים. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

דיוק מתחיל כאשר שם המולקולה הוא תחילת השאלה ולא סופה.

7 - הולכה סינפטית, חוץ-סינפטית ונפחית

Research anchors: Agnati et al., 2010; Fuxe et al., 2010; Özçete et al., 2024

לא כל תקשורת עצבית חוצה מרווח סינפטי יחיד. נירומודולטורים יכולים להתפזר מעבר לחיבור נקודתי, לפעול מחוץ לסינפסה ולשנות את העירור של אוכלוסיות תאים לאורך מרחב וזמן רחבים יותר. כך אות כימי מתון יכול לארגן מחדש מצב רשת בלי לשאת הוראה מפורטת לכל נירון. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מחקר הנירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש בהבחנה כדי להבין סולם זמן והתפשטות, ולא כדי להסיק מצב נפשי של אדם מריכוז נמדד יחיד. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

המוח משנה מצב באמצעות מסרים וגם באמצעות אטמוספרות של השפעה.

8 - מצב, הקשר ואותה מולקולה

Research anchors: Marder et al., 2014; McGinley et al., 2015; Silvano et al., 2008

אותה הפרעה מולקולרית יכולה לתמוך בחקירה במצב אחד, באי שקט באחר, בלמידה בשלישי ובשינוי מזערי ברביעי. שינה, דחק, גמילה, ציפייה, ביטחון חברתי, תרופות, התפתחות וחשיפה קודמת משנים את המערכת הקולטת. תלות במצב אינה סיבוכי שנוסף בדיעבד; היא חלק מן המנגנון. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מחקר הניירומודולציה בן זמננו מחליף את דימוי מד-הכימיקלים במערכת מותנית. קולטנים שונים זה מזה, תאים מבטאים כמה קולטנים יחד, אותות עשויים להיות סינפטיים או מפושטים, והשפעת הקלט תלויה במצב הרשת הקולטת. אטלסים אנושיים של קולטנים ומחקרי מעגלים חושפים את הריבוי הזה בלי להפוך מפה לאבחנה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הדקדוק הזה חיוני, מפני שחומר אינו רק מוסיף עונג. הוא משנה בולטות, הקלה, למידה, דחק, שינה, בחירת פעולה ואת המהירות שבה רמז מניע את האורגניזם. החזרה משנה גם את המערכת הקולטת, ולכן אותה חשיפה כבר אינה פוגשת אותו מוח. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותו דקדוק מונע מן הביטוי חוסר איזון כימי למחוק הטרוגניות. אנרגיה נמוכה, אנהדוניה, אי שקט, רומינציה, הפרעת שינה, כאב ונסוגה חברתית יכולים להיווצר בתצורות חופפות אך לא זהות. חמלה מתחילה בשאלה אילו תפקודים אינם נגישים כעת, ולא איזו מולקולה כביכול מגדירה את האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לתעד את המצב שבו התערבות פועלת, נכשלת או מתהפכת, ולא להתייחס לתגובה כתכונה קבועה. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מולקולה פוגשת רגע, והרגע מסייע לקבוע מה היא יכולה לעשות.

II

PART II

דופמין והכוח של העתיד

דופמין אינו חומר של עונג. הוא מסייע ללמוד מה מנבא ערך, להקצות כוח תמריצי, לווסת נמרצות ולמשוך פעולה אל עתיד אפשרי.

9 - שגיאת ניבוי תגמול אינה עונג

Research anchors: Schultz, 2016; Glimcher, 2011; Bayer and Glimcher, 2005

שגיאת ניבוי תגמול מדווחת על ההפרש בין ערך צפוי לערך שהתקבל. היא יכולה ללמד רמז, לעדכן מדיניות או להסיט קשב בלי להיות זהה לעונג סובייקטיבי. ההבחנה מסבירה מדוע פעילות דופמינרגית עשויה לעבור מן התוצאה אל המנבא שלה ומדוע רמז נלמד נעשה רב-עוצמה עוד לפני התגמול. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

נוירונים וקצות עצב דופמינרגיים הטרונגיים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להפריד בין אותות למידה לבין דיווחי עונג כאשר מפרשים כמיהה, מעידה או היעדר הנאה לכאורה. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

האות המלמד מה יבוא אחר כך אינו זהה לתחושת ההנאה ממה שנמצא כאן.

10 - רצייה אינה הנאה

Research anchors: Berridge and Robinson, 1998; Robinson and Berridge, 2008; Robinson and Berridge, 2025

תיאוריית הריגוש התמריצי מפרידה בין רצייה המופעלת בידי רמז לבין הנאה הדונית. חשיפה חוזרת לחומר יכולה להגדיל את כוחם המוטיבציוני של רמזים גם כאשר העונג מתייבב או פוחת. הפרדוקס - רדיפה עזה אחר דבר שכבר אינו מהנה מאוד - מרכזי להבנה חומלת של התמכרות ולבלבול שחוות משפחות. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

ניורונים וקצות עצב דופמינרגיים הטרוגניים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשאול בנפרד: האם הדבר נרצה, האם היה מהנה, האם ציפו להקלה, ואיזה רמז פתח את הרצף? תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

אדם יכול להימשך בעוצמה אל תוצאה שכבר אינה נותנת את מה שהמשיכה מבטיחה.

11 - בולטות תמריצית והרמז שגדל

Research anchors: Berridge and Robinson, 2016; Flagel et al., 2011; Saunders and Robinson, 2013

רמז נעשה בעל בולטות תמריצית כאשר הוא אינו רק נראה אלא נטען במגנטיות מוטיבציונית. רחוב, שעה, ריח, הודעה, תחושת גוף או מצב רגשי יכולים לרכוש יכולת לכוון קשב ולפתוח התקרבות. הרמז גדל דרך למידה, ריגוש, הקשר וחיזוק לסירוגין, לא מפני שהוא מכיל את החומר. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

נוירוניים וקצות עצב דופמינרגיים הטרונגיים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לבנות מפת רמזים הכוללת מצבים פנימיים ורגעי מעבר, ואז להוסיף חיכוך לפני הפעולה האוטומטית הראשונה. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

הרמז אינו חזק מפני שהוא מנבא הכול; הוא חזק מפני שהמערכת למדה לנוע כשהוא מופיע.

12 - הטרוגניות באזור הטגמנטום הגחוני - אין אות דופמין יחיד

Research anchors: Morales and Margolis, 2017; Lammel et al., 2014; Beier et al., 2015

האזור הטגמנטלי הגחוני מכיל סוגי תאים ואוכלוסיות המוגדרות לפי השלכה. נוירונים דופמינרגיים שונים בקלט, ביעד, במוליכים משותפים ובמתאמים התנהגותיים; נוירונים שכנים אינם חייבים לשאת מסר משותף. לכן טענות על מערכת הדופמין חייבות לציין מעגל ומשימה ולא להתייחס לאזור כמרכז תגמול אחיד. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

נוירונים וקצות עצב דופמינרגיים הטרוגניים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

בכל פעם שמזכירים דופמין, יש לשאול איזו השלכה ואיזו התנהגות נמדדו בפועל. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

המילה דופמין מציינת משפחה של מסלולים, לא פקודה פסיכולוגית אחת.

13 - טוני ופאזי - רקע ואירוע

Research anchors: Grace, 1991; Mohebi et al., 2019; Berke, 2018

שינויים פאזיים בדופמין מתרחשים סביב אירועים מוגדרים, בעוד דינמיקה איטית יותר בקצות עצב יכולה לעקוב אחר מעורבות, הזדמנות או מצב מוטיבציוני. ההבחנה מועילה אך אינה מוחלטת: שיטות מדידה דוגמות מדורים שונים, ושחרור בקצה יכול לסטות מירי בגוף התא. אותות רקע ואירוע מעצבים יחד למה האורגניזם מוכן. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

ניורונים וקצות עצב דופמינרגיים הטרונגיים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לפרש קפיצות וקווי בסיס כשאלות שונות, ולעולם לא לתרגם אף אחד מהם ישירות לחשבון מוסרי של מוטיבציה. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

האירוע חשוב בחלקו בגלל מצב הרקע שאליו הוא מגיע.

14 - מאמץ, עלות הזדמנות ונמרצות

Research anchors: Niv et al., 2007; Salamone and Correa, 2012; Hamid et al., 2016

דופמין תורם לשאלה אם כדאי לגייס מאמץ ובאיזו נמרצות פעולה תבוצע. תיאורים חישוביים קושרים דופמין טוני לעלות הזדמנות, ומחקר התנהגותי מפריד בין נכונות לעבוד לבין עונג פשוט. כך נוצר גשר בין התמכרות, דיכאון, עייפות והשאלה מדוע ידיעה מה חשוב אינה תמיד מספיקה כדי להתחיל. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

נוירונים וקצות עצב דופמינרגיים הטרונגניים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להפחית את עלות ההפעלה של פעולה בריאה לפני שמבקשים יותר מוטיבציה; להפוך את הצעד הראשון לקטן, קרוב ונראה. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מוטיבציה היא בחלקה המחיר שהמערכת מצפה לשלם עבור תנועה.

15 - התמכרות - המסלול שנעשה קל מדי

Research anchors: Everitt and Robbins, 2016; Koob and Volkow, 2016; Lüscher and Malenka, 2011

מסלול אל חומר יכול להיעשות מהיר, מתורגל, נגיש לרמזים ואמין מבחינה ביולוגית, בעוד חלופות נעשות איטיות ולא ודאיות. הבעיה אינה שאין לאדם ערכים; ייתכן שהערכים אינם מסוגלים להתחרות ברגע המעבר. השבי נראה בא-סימטריה בין מהירות הכניסה למסלול לבין עלות היציאה ממנו. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

נוירוניים וקצות עצב דופמינרגיים הטרונגיים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

תכנון החלמה צריך להוסיף מרחק, השהיה, עדים, תרופה כאשר היא מתאימה וחלופה זמינה מייד לפני מעברים בסיכון גבוה. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

החלמה נעשית אפשרית כאשר המסלול אל החומר מאבד את המונופול על מהירות, הקלה וודאות.

16 - דיכאון - כשהעתיד מאבד את כוח המשיכה

Research anchors: Treadway and Zald, 2011; Treadway et al., 2009; Pizzagalli, 2014

דיכאון יכול להחליש עונג מצופה ואת ההמרה של ערך צפוי למאמץ. העתיד עשוי להישאר חשוב מבחינה שכלית אך לאבד כוח כבידה מוטיבציוני. כך ניתן להבין את המשפט הכואב "אני יודע שאמור להיות לי אכפת, אך אני מרגיש תנועה אליו" בלי לראות בו עצלות או הוכחה שהאהבה נעלמה. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

ניורונים וקצות עצב דופמינרגיים הטרונגניים לפי יעדי השלכה, סולמות זמן ותנאים התנהגותיים. אותות פאזיים יכולים לשאת שגיאות ניבוי, בעוד תנודות איטיות יותר עוקבות אחר הזדמנות, מעורבות או ערך המאמץ. הממצאים תומכים בריבוי תפקודים ודוחים את הרעיון שרמה כללית אחת מסבירה יחד רצייה, הנאה, למידה ותנועה. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות יכולה לרגש רצייה המופעלת בידי רמז גם כשההנאה פוחתת. המסלול הקשור לחומר רוכש דיוק, דחיפות ומוכנות מוטורית יוצאי דופן, בעוד חלופות רגילות מאבדות כוח יחסי. אין זו הוכחה לאופי פגום אלא א-סימטריה נלמדת ופלטטית שעדיין מחייבת הגנה, טיפול ופעולה אחראית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון הבעיה עשויה להיות פחות היעדר עונג ויותר משיכה חלשה של תגמול עתידי, עלות מאמץ מופרזת או תרגום חלש מערך לפעולה. אדם יכול לדעת שהליכה, ארוחה, שיחה או ילד חשובים, ובכל זאת לגלות שהידיעה אינה מניעה את הגוף. הפער הזה ראוי לטיפול ולא להאשמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לעקוב בנפרד אחר התקרבות, מאמץ וערך מצופה; שיפור באחד עשוי להקדים את האחרים וראוי להכרה. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

העתיד יכול להיות חשוב עוד לפני שמערכת העצבים משיבה את הכוח לנוע אליו.

III

PART III

התזמורת המצומדת א - סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא

מצב נפשי מתואם בידי מערכות המקיימות יחסי גומלין. אי אפשר להבין התמדה, עוררות, עירור, עיכוב ופולסטיות של יח אחד בכל פעם.

17 - סרטונים מעבר לאושר

Research anchors: Dayan and Huys, 2009; Cools et al., 2008; Carhart-Harris and Nutt, 2017

סרטונים משתתף בסבלנות, עיבוד דחייה, עיכוב התנהגותי, גמישות, תיאבון, שינה והתנהגות חברתית באמצעות משפחות רבות של קולטנים ומעגלים. צמצומו לאושר מסתיר את המגוון הביולוגי ואת אי הוודאות שנותרה. הרווח האנושי הוא דיוק: אדם אינו סרטוני נמוך, ותגובה לטיפול אינה מוכיחה חסר פשוט שקדם לה. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

סרטונים, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב זמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלוי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להסביר טיפול סרטונרגי במונחי הסתברות והסתגלות ולעקוב אחר תפקוד חי, לא לרדוף אחר רמת אושר מיתית. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

סרטונים משנה כיצד מערכת ממתנה, מעכבת, לומדת ומסתגלת; הוא אינו מכיל אושר.

18 - סבלנות, התמדה ועיכוב התנהגותי

Research anchors: Miyazaki et al., 2014; Fonseca et al., 2015; Crockett et al., 2009

המתנה לתוצאה מאוחרת, התמדה בתוך אי ודאות ועצירת פעולה דומיננטית הן יכולות קשורות אך נפרדות. מעגלים סרטונרגיים תורמים להן בדרכים התלויות במשימה ובקולטן. בהחלמה השאלה אינה אם לאדם יש די סבלנות כתכונה, אלא אם המצב הנוכחי יכול לשאת השהיה בלי קריסה, בהלה או בריחה אוטומטית. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

סרטוני, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב זמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לתרגל השהיה במנות קטנות, עם חלופה זמינה ונקודת סיום ברורה; המתנה ללא תמיכה עלולה להפוך לחשיפה ללא למידה. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

סבלנות נעשית נגישה כאשר ההמתנה תחומה, נתמכת ומחוברת לעתיד אמין.

19 - נוראדרנלין - הגבר, אי ודאות והתגייסות

Research anchors: Aston-Jones and Cohen, 2005; Sara, 2009; Poe et al., 2020

מערכת הלוקוס קוראולאוס-נוראדרנלין מסייעת לווסת הגבר עצבי, דריכות, חקירה ותגובה לאי ודאות. היא יכולה לחדד אותות רלוונטיים, אך הגבר מופרז או מתוזמן גרוע עלול להעצים רעש, איום ומוסחות. התגייסות אינה רק יותר עוררות אלא עוררות המותאמת למשימה, להקשר ולאפשרות להתאושש לאחר מכן. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

סרטוני, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב זמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

לפני שדורשים ריכוז יש להתאים אי ודאות, איום, שינה, קפאין, גמילה וגודל משימה - התנאים הקובעים הגבר. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

התגייסות מועילה מחדדת אות בלי להפוך את העולם כולו לאזעקה.

20 - עקומת ה-יו ההפוכה של עוררות

Research anchors: Yerkes and Dodson, 1908; Arnsten, 2009; Aston-Jones and Cohen, 2005

ביצוע משתפר לעיתים כאשר עוררות עולה ממעט מדי למספיק, ואז מידרדר כשהעוררות מופרזת. צורת העקומה תלויה בקושי המשימה, במצב הבסיס, בהיסטוריה האישית ובמעגל. עקומת ה-יו ההפוכה מסבירה מדוע התערבות מפעילה מסייעת לאדם אחד, מציפה אחר, או מסייעת לאותו אדם ביום אחד ופוגעת בו ביום הבא. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב וזמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרוטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש למנן הפעלה לפי המצב הנוכחי ולכלול מסלול חזרה; יותר עוצמה אינה בהכרח יותר טיפול. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

השאלה הטיפולית אינה כמה עוררות, אלא כמה המערכת הזאת יכולה להשתמש בבטחה כעת.

21 - גלוטמט - עירור מהיר ופלטטיות

Research anchors: Lüscher and Malenka, 2011; Kalivas, 2009; Duman et al., 2019

גלוטמט הוא המוליך המעורר העיקרי במוח ומשתתף מרכזי בפלטטיות סינפטית. תהליכי קולטני אמפא ונמדה מסייעים לקבוע אם חוויה תחזק קשר, תעדכן זיכרון או תשנה מדיניות. בהתמכרות ובדיכאון הסתגלות גלוטמטרית חשובה מפני שתסמינים יכולים להתמיד כארגון רשת נלמד לאחר שהאירוע הכימי החרף הסתיים. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב וזמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלטטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלטטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטריים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרוטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לצמד תנאים הפותחים פלטטיות ללמידה בטוחה; פלטטיות מוגברת ללא כיוון יכולה לחזק גם דפוסים מזיקים. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

פלטטיות היא פתיחה לשינוי, לא הבטחה לכיוון השינוי.

22 - גאבא - עיכוב, תזמון ויציבות

Research anchors: Farrant and Nusser, 2005; Olsen and Sieghart, 2009; Duman et al., 2019

עיכוב גאבא-ארגי עושה יותר מדיכוי פעילות. הוא מעצב תזמון, סנכרון, ניגוד, תנודות והגבולות שבהם עירור נשאר מועיל. אלכוהול, בנזודיאזפינים, גמילה, דחק ושינה מקיימים יחסי גומלין עם יסות מעכב. לכן מערכת עצבים יכולה להיות מותשת ובו בזמן לא מסוגלת להירגע כאשר העיכוב אינו יציב. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב זמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרוטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להתייחס לגמילה מאלכוהול או מתרופות הרגעה כסוגיית בטיחות רפואית; מראה רגוע לעולם אינו מחליף הערכת סיכון לפרכוס ולחוסר יציבות אוטונומית. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלמתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

עיכוב אינו היעדר חיים; הוא חלק מן התזמון המאפשר לחיים להישאר מאורגנים.

23 - גליה והכימיה סביב הסינפסה

Research anchors: Araque et al., 2014; Khakh and Sofroniew, 2015; Salter and Stevens, 2017

אסטרופיזיקאים מווסתים קליטת מוליכים, יונים חוץ-תאיים, תמיכה מטבולית ואיתות סביב סינפסות. מיקרוגליה משתתפת במעקב חיסוני ובפלסטיות. תאים אלה מבהירים שתקשורת עצבית אינה רק שיחה בין שני נוירונים. הסביבה הכימית המקומית מסייעת לקבוע אם אות יסתיים, יתפשט, יעורר רגישות או יהפוך רעיל. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

סרטוני, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב וזמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לכלול שינה, תזונה, בריאות מטבולית, זיהום, דלקת ועומס תרופתי בניסוח בלי לטעון לסיבה גליאלית יחידה. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

הסינפסה פועלת בתוך סביבה, והסביבה היא חלק מן המסר.

24 - איזון כתיאום דינמי, לא כמויות שוות

Research anchors: Isaacson and Scanziani, 2011; Buzsáki, 2006; Marder et al., 2014

עירור ועיכוב אינם שני נוזלים שאמורים להימצא בכמויות שוות. איזון הוא יחס נע בין סוגי תאים, סולמות זמן, מקצבים, קלטים ומשימות. מערכת בריאה יכולה להיות מעוררת מאוד בזמן פעולה ומעוכבת מאוד בזמן שינה; פתולוגיה עשויה להימצא בתזמון, במיקום או בגמישות ולא בעודף כללי. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט וגאבא פועלים בסולמות מרחב וזמן שונים. הם מווסתים סבלנות והחלפה, הגבר ועוררות, עירור ועיכוב מהירים, ואת הפלסטיות המאפשרת ללמידה להתמיד. יחסי הגומלין תלויי מצב: אותה עלייה עשויה לייצב משטר אחד ולערער אחר, במיוחד בחסך שינה, דחק, גמילה או שינוי תרופתי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

התמכרות מגייסת את התזמורת באמצעות שכרות, גמילה, דחק, למידת רמזים ופלסטיות חוזרת. מסלולים גלוטמטרגיים יכולים לשמר אסוציאציות לרמז; שליטה מעכבת נעשית פחות נגישה תחת עומס; אזעקה נוראדרנרגית מגבירה דחיפות; ותפקודים סרוטונרגיים מעצבים סבלנות או ריסון התנהגותי. שום מוליך יחיד אינו נושא את המחזור כולו. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

גם דיכאון חוצה את המערכות הללו. רומינציה, אי שקט, האטה בפעולה, שינוי בשינה, נוקשות קוגניטיבית ואנהדוניה אינם מסתדרים על ציר כימי יחיד. לכן טיפול פועל לאורך זמן ובאמצעות הסתגלות: השפעות מולקולריות חריפות עשויות להקדים למידת רשת, שיקום שגרות וחזרה למעורבות בטוחה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לתאר מתי התיאום נכשל ואיזה תפקוד אובד; אין להתייחס ליחס מעבדתי כהסבר שלם לבריאות הנפש. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

איזון ביולוגי הוא היכולת לתאם שינוי, לא השגת קיפאון כימי.

IV

PART IV

התזמורת המצומדת ב - הקלה, ערות, דחק וביטחון חברתי

מערכות אופיאידיות, אנדוקנבינואידיות, כולינרגיות, אורקסין, היסטמין, אדנוזין, פפטידי דחק, פפטידים חברתיים וגורמי
גדילה יוצרות מכהלה תומכת המשנה את משמעות התגמול.

25 - אופיאידים אנדוגניים - הנאה, הקלה וכאב

Research anchors: Berridge and Kringelbach, 2015; Fields and Margolis, 2015; Koob, 2020

מערכות אופיאידיות אנדוגניות תורמות לעוצמת עונג, ויסות כאב, נחמה חברתית והקלה. מוקדים הדוניים קטנים מקיימים קשר עם רשתות מוטיבציה רחבות, ולכן איתות אופיאידים אינו העונג עצמו ואינו מוגבל לכאב. אופיאידים חיצוניים מגייסים מערכות אלה במהירות ובעוצמה חריגות ומשנים דחק ותגמול דרך תלות. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיאידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשאול איזה כאב או איזו הקלה המסלול האופיאידים מווסת, ולספק טיפול תרופתי והגנה ממנת יתר לפני פרשנות מוסרית. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

הקלה יכולה להפוך למורה רב-עוצמה כאשר כאב הרחיק כל עתיד אחר.

26 - אנדוקנבינואידים - ויסות לאחר והתאוששות מדחק

Research anchors: Lutz et al., 2015; Morena et al., 2016; Patel et al., 2017

אנדוקנבינואידים נוצרים לפי דרישה ויכולים לנוע לאחר בסינפסה כדי לווסת שחרור קדם-סינפטי. הם משתתפים בהסתגלות לדחק, הכחדה, תיאבון, כאב וזיכרון. מכיוון שקנאביס פועל במערכת זו, טענות גורפות על הרגעה אוניברסלית או נזק אוניברסלי מחמיצות מיון, הרכב, גיל, פגיעות, הקשר ולמידה קודמת. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להעריך אם קנאביס מקל, מרגש, פוגע או עושה את שלושתם בסולמות זמן שונים, ולכלול השפעות גמילה ושינה. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מערכת שנועדה לווסת דחק יכולה להפוך לחלק ממסלול נלמד המתרחק מדחק.

27 - אצטילכולין - קשב, למידה והקשר

Research anchors: Picciotto et al., 2012; Hasselmo and Sarter, 2011; Mineur and Picciotto, 2010

אצטילכולין מסייע לכוון קשב, אי ודאות, עיבוד חושי ולמידה במערכות קורטיקליות ותת-קורטיקליות. ניקוטין יכול לנצל קולטנים כולינרגיים כדי ליצור שינוי מהיר וחוזר בקשב ובמצב. התלות עשויה להשתלב בעבודה, קשר חברתי, מעברים, שעמום ובמיקרו-מבנה של יום שלם. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש למפות את התפקודים ההתנהגותיים של כל אירוע ניקוטין ולהחליף את טקס המעבר ולא רק את המולקולה. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

קשב אינו זרקור בבעלות מולקולה אחת; הוא מצב שניתן לאמן, לשבות ולהשיב.

28 - אורקסין - ערות, רדיפה והישנות

Research anchors: Mahler et al., 2014; James et al., 2017; Scammell et al., 2017

אורקסין, המכונה גם היפוקרטין, קושר ערות, עוררות, מאזן אנרגיה, דחק ורדיפה מוטיבציונית. הוא נחקר יותר ויותר בהתמכרות מפני שהוא יכול להעצים חיפוש המופעל בידי רמז והישנות בתנאים מסוימים. תפקידו מראה מדוע אי אפשר להפריד שינה מרדיפה: המערכות המחזיקות אורגניזם ער מסייעות גם להחליט לשם מה הערות. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להתייחס לחסך שינה ולחשיפה לילית לרמזים כמשתני הישנות, לא רק כפרטי אורח חיים. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

ערות נעשית מסוכנת כאשר המערכת לומדת שוב ושוב שרק רדיפה אחת מצדיקה להיות ער.

29 - היסטמין ואדנוזין - ערות, שינה ולחץ

Research anchors: Scammell et al., 2017; Lazarus et al., 2019; Haas et al., 2008

היסטמין תומך בערות ובהפעלה קורטיקלית, ואילו אדנוזין מצטבר בזמן ערות ותורם ללחץ שינה. קפאין חוסם קולטני אדנוזין ואינו יוצר אנרגיה. מערכות אלה חשובות קלינית מפני ששימוש בממריצים, גמילה, נדודי שינה, תרופות מרדימות ולוחות זמנים לא סדירים יכולים ליצור תערובת נעה של עייפות ועוררות יתר. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש למפות לחץ שינה, קפאין, תזמון ממריצים, תנומות וחומרים מרדימים לפני שמפרשים אנרגיה נמוכה כתכונה קבועה. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

עייפות ועוררות יכולות לדור יחד כאשר לחץ ערות ואזעקה מושכים בכיוונים מנוגדים.

30 - סי-אר-אף, דינורפין ומערכת האנטי-תגמול

Research anchors: Koob and Le Moal, 2008; Bruchas et al., 2010; Koob, 2020

הורמון משחרר קורטיקוטרופין ודינורפין משתתפים בדחק, דיספוריה ובצד האפקט השלילי של תלות. כאשר שימוש חוזר מגייס תהליכי אנטי-תגמול, צריכה יכולה לעבור מחיפוש עונג לברירה מקו בסיס שמחמיר. התיאור האלוסטטי מסביר התמדה בלי לטעון שכל אדם עובר אותו מסלול ניורכימי. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכונן קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשאול אם השימוש הנוכחי מאורגן סביב השגת מצב חיובי או הימנעות ממצב שלילי; החלופות המיידיות שונות. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

כאשר הקלה נעשית תגמול, הסבל עצמו יכול להפוך לרמז למסלול השבוי.

31 - אן-פי-וואי, אוקסיטוצין, וזופרסין וביטחון חברתי

Research anchors: Meyer-Lindenberg et al., 2011; Shamay-Tsoory and Abu-Akel, 2016; Tasan et al., 2016

נוירופפטיד ואי תורם לעמידות בדחק, ואוקסיטוצין וזופרסין מעצבים זיהוי חברתי, התקשרות, בולטות והתנהגות הגנתית בדרכים תלויות הקשר. אוקסיטוצין אינו הורמון אהבה: הוא יכול לחזק בולטות של קבוצת פנים או איום וגם קרבה. ביטחון חברתי הוא יחס מתהווה, לא ריכוז פפטיד. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לבנות ויסות חברתי באמצעות הסכמה, צפיות, גבולות ובטיחות חוזרת; אין להשתמש בביולוגיה כדי ללחוץ לקרבה. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

שייכות משנה ביולוגיה, אך ביולוגיה לעולם אינה הופכת שייכות לחוב.

32 - בי-די-אן-אף ותנאי הפלסטיות

Research anchors: Castrén and Rantamäki, 2010; Duman and Monteggia, 2006; Autry and Monteggia, 2012

גורם נוירורופי מוחי תומך בתחזוקת סינפסות ובפלסטיות במעגלים רבים. הוא מוזכר בהקשר של פעילות גופנית, נוגדי דיכאון, דחק והתמכרות, אך יותר אינו תמיד טוב יותר ומדידות היקפיות אינן קריאה ישירה של מוח האדם. נכון יותר להבין אותו כמשתתף אחד בתנאים המאפשרים לשינוי להתבסס. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

המערכות התומכות אינן קישוט משני. אופיואידים אנדוגניים תורמים לעונג, הקלה וכאב; אנדוקנבינואידים מווסתים הולכה מקומית והתאוששות מדחק; אצטילכולין מכוון קשב ולמידה; אורקסין קושר ערות לרדיפה; היסטמין ואדנוזין מארגנים לחץ עוררות; פפטידים כגון סי-אר-אף, דינורפין, אן-פי-וואי, אוקסיטוצין וזופרסין מעצבים דחק והקשר חברתי; בי-די-אן-אף תומך בשינוי פלסטי. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

בהתמכרות הקלה, כאב, שינה, ערות, דחק וקשב לרמז שזורים יחד. החומר עשוי להפוך לווסת מהיר של כמה צרכים בבת אחת, ולכן הסרתו חושפת יותר מכמיהה. החלמה יעילה חייבת לספק כמה מסלולי תחליף ולא לדרוש שמעשה סירוב יחיד יפתור פיזיולוגיה שלמה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון אותן מערכות מסייעות להסביר מדוע כאב, עייפות, שינה, ניתוק חברתי, דחק ואובדן עונג נעים לעיתים קרובות יחד. המסקנה אינה שלכל תסמין יש תשובת פפטיד נסתרת, אלא שטיפול צריך להרחיב את שדה הוויסות תוך הגנה מפני ודאות ביולוגית שאינה מבוססת. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

כאשר חלון פלסטיות נפתח, יש למלא אותו בשינה, חזרה, תרגול מיומנות, ביטחון חברתי ושינוי סביבתי מציאותי. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

יכולת פלסטית נעשית החלמה רק כאשר החוויה מעניקה לשינוי כיוון שניתן לחיות בו.

V

PART V

התמכרות - כיצד שדה אפשרויות נשבה

התמכרות אינה אות תגמול יחיד שגדל מדי. היא ארגון מחדש בשלבים של למידה, הקלה, דחק, הרגל, שליטת רמזים ונגישות לחלופות.

33 - מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים

Research anchors: Koob and Volkow, 2010; Koob and Volkow, 2016; U.S. Surgeon General, 2016

שלבי שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה מארגנים מחזור חוזר במערכות תגמול, דחק, הרגל, זיכרון ותפקוד ניהולי. אלה אינם שלבים קשיחים בלוח השנה; אדם יכול לנוע ביניהם במהירות, להימצא בכמה יחד או להציג דגש שונה לפי חומר והיסטוריה. המודל מועיל מפני שכל שלב מציע מנוף התערבות אחר. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לזהות את השלב הפעיל לפני בחירת המהלך הבא: לחסום גישה וסיכון לשכרות, לייצב גמילה ואפקט, או לקטוע ציפייה והתקרבות לרמז. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מחזור נעשה בר-טיפול כאשר שלביו חושפים דלתות שונות להגנה ולשינוי.

34 - שימוש מופרז ושכרות - שבי וחזק

Research anchors: Volkow et al., 2016; Everitt and Robbins, 2016; Hyman et al., 2006

בזמן שימוש מופרז ושכרות מתכנסים פרמקולוגיה מהירה, רמזים נלמדים, הקשר חברתי, זמינות והרגל. האירוע יכול לחזק גם את השפעת החומר וגם את הרצף שיצר אותה: כסף, דרך, מקום, חברה, סודיות ותזמון. התערבות רק במעשה האחרון מחמיצה את שרשרת המעברים שהפכה אותו לסביר. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להזיז הגנה במעלה הזרם: להפחית אספקה, מזומן, פרטיות, קשרים בסיכון וחשיפה למעברים, ולהוסיף תרופה וקשר אנושי כאשר הם מתאימים. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

ככל ששרשרת נקטעת מוקדם יותר, כך הרגע האחרון נדרש לשאת פחות כוח לבדו.

35 - גמילה ואפקט שלילי - כשהקלה נעשית הכרחית

Research anchors: Koob and Le Moal, 2008; Kosten and O'Connor, 2003; SAMHSA, 2020

גמילה כוללת יותר מהיעדר חומר. הפעלה אוטונומית, כאב, דיספוריה, נדודי שינה, עצבנות, חרדה, עייפות ואנהדוניה יכולים לגרום לשימוש להרגיש כתיקון דחוף ולא כתגמול לבחירה. מצבי גמילה מסוימים מסוכנים רפואית, ושינויים רגשיים ממושכים יכולים להימשך מעבר לחלון הגמילה החרפה. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בוש, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש בהערכה רפואית בגמילה מאלכוהול, בנזודיאזפינים ובגמילה אופיואידית קשה, ולבנות מסלולי הקלה מידיים דיים כדי להתחרות. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

כאשר המערכת בורחת מכאב, בטיחות והקלה חייבות להגיע לפני הרצאה על בחירה.

36 - עיסוק מקדים וציפייה - העתיד מצטמצם

Research anchors: Goldstein and Volkow, 2011; Sinha, 2008; Noël et al., 2013

עיסוק מקדים הוא מצב צופה פני עתיד: הקשב חוזר שוב ושוב למתי, היכן, כיצד ועם מי יתרחש שימוש. אירוע החומר המדומיין נעשה חד בעוד עתידים אחרים מיטשטשים. מערכות ניהוליות נדרשות לשלוט בעתיד שלמידת רמז כבר תרגלה בפירוט. הצמצום יכול להתחיל זמן רב לפני שכמיהה מקבלת שם מודע. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להפוך את העתיד הבטוח הבא למוחשי באותה מידה: מקום, תחבורה, קשר, אוכל, שינה, תרופה ומה קורה בעשר הדקות הראשונות. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

עתיד בטוח מתחרה טוב יותר כאשר הוא אינו רק טוב אלא מוגדר ונגיש.

37 - למידת רמזים - כשהעולם נעשה טריגר

Research anchors: Bouton, 2002; Conklin and Tiffany, 2002; Childress et al., 1999

רמזים יכולים להיות חיצוניים, תוך-גופניים, רגשיים, יחסיים או זמניים. באמצעות התניה הם מנבאים פרמקולוגיה ומגייסים קשב, פיזיולוגיה, דימוי והכנת פעולה. למידת הכחדה אינה מוחקת את האסוציאציה המקורית ועלולה להישאר תלויה הקשר, ולכן רמז יכול לשוב ולהתחזק לאחר דחק, התחדשות או חזרה לסביבה ישנה. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמניים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לתרגל חשיפה לרמז רק עם בטיחות מספקת, פעולה חלופית וגיוון הקשר; חשיפה ללא תמיכה יכולה לתרגל כמיהה במקום גמישות. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

טריגר הוא כוח נלמד בהקשר, לא הוכחה שהאדם בחר בסתר את הרצף כולו.

38 - סבילות, ריגוש ואלוסטזיס

Research anchors: Robinson and Berridge, 2008; Koob and Le Moal, 2008; Kalivas and O'Brien, 2008

סבילות פירושה שחלק מן ההשפעות פוחתות בחשיפה חוזרת; ריגוש פירושו שתגובות אחרות יכולות לגדול; אלוסטזיס מתאר קו בסיס ויסותי שנע. התהליכים יכולים לדור יחד. אדם עשוי להזדקק ליותר חומר להשפעה אחת, להיות תגובתי יותר לרמז ולהרגיש רע יותר בלעדיו, וכך נוצר יעד נע שרעיון של עונג גובר אינו מסביר. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לעקוב בנפרד אחר כל השפעה - שכרות, הקלה, כוח רמז, גמילה, שינה ותפקוד - מפני שהן אינן מסתגלות בכיוון אחד. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

חשיפה חוזרת יכולה להקהות תגובה אחת ובו בזמן להפוך תגובה אחרת למסוכנת יותר.

39 - הרגל, כפייתיות וחלופות מצטמצמות

Research anchors: Everitt and Robbins, 2016; Belin et al., 2013; Voon et al., 2015

הרגלים מאפשרים פעולה יעילה עם פחות דיון פנימי. בהתמכרות השליטה יכולה לעבור לארגון גירוי-תגובה בעוד מטרות, השלכות ושליטה ניהולית מאבדות השפעה תחת דחק או עומס רמזים. כפייתיות אינה היעדר מוחלט של בחירה; היא מתארת שדה שבו חלופות שקולות נגישות באופן לא עקבי והמסלול המתורגל מנצח לעיתים קרובות מדי. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשנות את הסביבה המפעילה את ההרגל, לתרגל תגובה מתחרה ולהימנע מהסתמכות על התבוננות בשיא האוטומטיות. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

סוכנות גדלה כאשר חלופה זמינה לפני שהרצף המתורגל צבר מהירות מלאה.

40 - מדוע כוח רצון הוא יחידת ניתוח שגויה

Research anchors: Baumeister et al., 1998; Inzlicht and Berkman, 2015; Koob and Volkow, 2016

כוח רצון דוחס פרמקולוגיה, למידה, גמילה, שינה, דחק, נגישות, עוני, טראומה, הקשר חברתי וטיפול לתואר מוסרי. הוא גם נכשל מעשית: אותו אדם יכול להפגין שליטה חזקה במצב אחד ומעט שליטה לאחר. יחידה טובה יותר היא המעבר בתנאים מוגדרים - מה הפעיל אותו, מה התנגד לו ואיזה מסלול היה אפשרי. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים קושר שימוש מופרז ושכרות, גמילה ואפקט שלילי, ועיסוק מקדים וציפייה. לאורך מחזורים חוזרים פלסטיות עוברת דרך מעגלי תגמול, דחק, זיכרון, הרגל ותפקוד ניהולי. ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, יצירת הרגל ופגיעה בשליטה הם עדשות משלימות; אף אחת מהן אינה האדם כולו או גורל קבוע. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

Flow Hijacked מתאר את הא-סימטריה הנוצרת כשבי: המסלול אל החומר נעשה קל במיוחד לכניסה, מהיר לגיוס וקשה ליציאה, בעוד מסלולים רגילים דורשים יותר אנרגיה ומספקים ראייה מיידית חלשה יותר. האחריות נשארת, אך היא ממוקמת בתוך שדה מוגבל שבו טיפול יכול לשנות את המהלכים הזמינים. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון יכול להעמיק את השבי באמצעות החלשת תגמול צפוי, אנרגיה, דימוי עתיד והתקרבות חברתית. התמכרות יכולה להעמיק דיכאון באמצעות גמילה, הפרעת שינה, אובדן, בושה, דלקת ומבנה חיים מצומצם. תחלואה נלווית אינה שתי תוויות זו על גבי זו אלא עשויה להיות לולאה דינמית המייצבת את עצמה. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשפוט תוכנית לפי האופן שבו היא משנה תנאי מעבר, לא לפי כמות הסבל שהיא דורשת מאדם לשאת כדי להוכיח כנות. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

טיפול אינו פוטר מפעולה; הוא בונה תנאים שבהם פעולה טובה יותר יכולה להתרחש באמינות.

VI

PART VI

דיכאון - כשהעולם נעשה שקט מבחינה ביולוגית

דיכאון הוא משפחה של שדות אפשרות משתנים הכוללים תגמול, מאמץ, איום, שינה, גוף, קשר חברתי וזמן - לא חומר כימי יחיד שהתרוקן.

41 - דיכאון אינו מצב כימי יחיד

Research anchors: Fried and Nesse, 2015; Monroe and Anderson, 2015; Malhi and Mann, 2018

דיכאון מז'ורי מאובחן לפי דפוסים של חוויה ותפקוד, לא לפי בדיקת מוליך עצבי. שני אנשים יכולים לעמוד בקריטריונים דרך שילובים שונים של אנהדוניה, שינה, תיאבון, אי שקט, האטה, אשמה, ריכוז ואובדנות. גם המסלולים הביולוגיים ותגובות הטיפול עשויים להיות שונים. הטרוגניות מרכזית למדע ולכבוד האדם. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטרית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרוגניות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לנסח את הממדים הפעילים, החומרה, מהלך הזמן, סיכון דו-קוטבי, השפעות חומרים, תרומות רפואיות ובטיחות מיידית לפני בחירת סיפור או התערבות. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

אבחנה יכולה לפתוח גישה לטיפול בלי להפוך לביוגרפיה כימית של האדם.

42 - אנהדוניה - עונג מצופה ועונג בזמן החוויה

Research anchors: Treadway and Zald, 2011; Rømer Thomsen et al., 2015; Husain and Roiser, 2018

אנהדוניה כוללת לפחות שתי בעיות נפרדות: ציפייה שמשהו יהיה מתגמל וחווית תגמול כאשר הוא מתרחש. אדם עשוי ליהנות מאירוע כשהוא כבר שם אך לא לצפות לערך מספיק כדי להתחיל; אדם אחר עשוי להתקרב אך להרגיש מעט עונג בזמן החוויה. ההבחנה משנה הערכה ואת גודל הצעד הבא. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטרית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרוגניות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לתעד את הניבוי לפני פעילות ואת החוויה במהלכה; הפער יכול לחשוף מסלול להפעלה התנהגותית. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

עונג יכול לחזור תחילה כהפתעה לפני שהוא חוזר כסיבה אמינה להתחיל.

43 - מאמץ והאטה פסיכומטרית

Research anchors: Sobin and Sackeim, 1997; Bennabi et al., 2013; Treadway et al., 2009

האטה פסיכומטרית יכולה להשפיע על תנועה, דיבור, התחלה, מהירות חשיבה והמשקל המורגש של פעולה. היא אינה תיאור פיוטי של עצב אלא ממד נצפה בעל משמעות עצבית וקלינית. כאשר עלות המאמץ עולה, גם משימה חשובה נעשית בלתי נגישה, וכישלון חוזר יכול ליצור בושה שמגדילה עוד את העלות. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטרית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרוגניות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להקטין את יחידת ההתחלה עד שניתן לפעול בלי מצב הירואי, ואז לחזור לפני שמגדילים דרישה. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

תנועה קטנה יכולה להיות גדולה מבחינה קלינית כאשר המערכת ייקרה את ההתחלה.

44 - איום, רומינציה והטיה שלילית

Research anchors: Disner et al., 2011; Hamilton et al., 2015; Roiser et al., 2012

דיכאון יכול להגדיל נגישות לפרשנויות שליליות, לאיום עצמי ולניתוח חוזר, תוך הפחתת עדכון גמיש מראיות חיוביות. רומינציה מרגישה כפתרון בעיות אך חוזרת לאותו מצב בלי לייצר פעולה אפשרית. מערכות נוירומודולטוריות משפיעות על הגבר ולמידה, אך היסטוריה חברתית וסכנה נוכחית נשארות חלק מן הלולאה. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטורית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרוגניות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להמיר רומינציה לשאלה תחומה, רישום חיצוני, שינוי גוף או פעולה אחת; אין להתווכח בלי סוף עם מצב המותאם למציאת איום. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

נפש החוזרת על סכנה עשויה להזדקק למצב חדש ולפעולה חדשה לפני שתוכל להשתמש בטיעון חדש.

45 - שינה, קצב יממה וכימיה בשעות היום

Research anchors: Walker and van der Helm, 2009; Germain and Kupfer, 2008; Wirz-Justice, 2008

מערכות שינה ושעון יממה מעצבות מונואמינים, אדנוזין, קורטיזול, פלסטיות, ויסות רגש ולמידת תגמול. דיכאון יכול לשבש תזמון ומבנה שינה; שימוש בחומרים יכול גם להסוות וגם להחמיר את השיבוש. מכיוון שהקשר דו-כיווני, הגנת קצב אינה קוסמטית ואינה טענה ששינה לבדה מרפאת מחלה קשה. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטורית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרונות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לעגן שעת יקיצה, אור בוקר, תזמון תרופות, ארוחות, תנועה ורצף ירידה בעוררות, ואז לבדוק סיכון למאניה והפרעות שינה. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

קצב מעניק לכימיה עולם צפוי שבו הסתגלות יכולה להחזיק.

46 - כאב חברתי, בידוד ושייכות

Research anchors: Eisenberger, 2012; Cacioppo et al., 2015; Slavich and Irwin, 2014

דחייה ובידוד חברתיים מגייסים תהליכי דחק, כאב ואיום תוך הפחתת קשר מתקן ותגמול רגיל. התמכרות יכולה להעצים בידוד דרך סטיגמה, סודיות, קונפליקט ורשתות משתנות; דיכאון יכול להפוך חיבור מחדש ליקר או לא בטוח. שייכות רלוונטית ביולוגית, אך קרבה כפויה אינה טיפול. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטרית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרוגניות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להציע קשר בהסכמה, בעומס נמוך, במשך ברור ועם אפשרות יציאה; קשר קטן ואמין יכול להקדים פתיחות רגשית. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

שייכות מרפאה כאשר היא מגדילה חופש ובטיחות, לא כאשר היא נעשית דרישה נוספת.

47 - דלקת, מטבוליזם והשדה גוף-מוח

Research anchors: Miller and Raison, 2016; Felger and Treadway, 2017; Osimo et al., 2020

תהליכים דלקתיים ומטבוליים יכולים להשפיע על עייפות, רגישות לתגמול, שינה, כאב וקוגניציה בחלק מן האנשים עם דיכאון. הראיות תומכות במסלולים ובממתנים, לא בסיבה דלקתית אוניברסלית או בבדיקה מסחרית יחידה. שימוש בחומרים, זיהום, השמנה, דחק, תרופות, עוני ומחלה משנים את השדה גוף-מוח. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטורית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרוגניות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לבדוק תרומות רפואיות ולתמוך בבריאות גופנית בלי למכור דלקת כתשובה נסתרת לכל חיים כואבים. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך ליצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

הגוף שייך לטיפול בבריאות הנפש, אך שום סמן ביולוגי אינו רשאי למחוק את החיים סביבו.

48 - תחלואה נלווית - כשהתמכרות ודיכאון ננעלים יחד

Research anchors: Conner et al., 2008; Davis et al., 2008; Hunt et al., 2020

התמכרות ודיכאון יכולים ליצור לולאה מצומדת: חומרים מציעים הקלה או הפעלה מהירה, גמילה מחמירה מצב רוח ושינה, אובדנים מעמיקים דיכאון, ומאמץ דיכאון הופך ויסות חלופי לפחות נגיש. הכיוון משתנה ושניהם יכולים לצמוח מפגיעויות משותפות. טיפול רציף הממתין שאחת ההפרעות תיעלם עלול להשאיר את הלולאה במקומה. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מחקר דיכאון עכשווי מפריד בין עונג מצופה לעונג בזמן החוויה, הערכת מאמץ, מהירות פסיכומטורית, הטיה שלילית, רומינציה, ויסות שינה ושעון יממה, כאב חברתי ותרומות דלקתיות או מטבוליות. הממדים חופפים אך אינם יוצרים פרופיל אוניברסלי אחד. הטרונות קלינית היא עובדה שיש לעבוד איתה ולא רעש שיש להסתיר. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

אצל אדם עם התמכרות, דיכאון עשוי לגרום למסלול הכימי המהיר להיראות כמו הווסת היחיד, מקור האנרגיה, הפסקה מן הכאב או שער לקשר. טיפול בשימוש בלי לטפל בשדה המצומצם עלול להשאיר את הבעיה המרכזית במקומה. טיפול בדיכאון בלי לשאול על הסתגלות לחומרים עלול להחמיץ את הלולאה המשמרת. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

ניסוח אנושי שואל מה נעשה יקר, שקט, מסוכן או בלתי נגיש. התשובה עשויה לכלול קימה מן המיטה, ציפייה לעונג, נשיאת אי ודאות, פתיחת שיחה, קבלת טיפול או דמיון של עתיד. מתן שם לתפקוד שאבד מועיל יותר מלומר לאדם לרצות את החיים חזק יותר. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לבנות תוכנית משולבת הכוללת בטיחות בגמילה, מניעת מנת יתר, הערכת אובדנות, בדיקת תרופות, שינה ומקור ויסות אחד שאינו חומר ושניתן להגיע אליו. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

תחלואה נלווית מתבהרת כאשר מטפלים בלולאה בין המצבים ולא רק בתוויות המונחות זו לצד זו.

VII

PART VII

טיפול - הפרעה מכוונת, למידה ופתיחה בטוחה מחדש

תרופות, פסיכותרפיה, קצב, יחסים וטכנולוגיות גירוי הם התערבויות במערכת חיה. ערכם טמון בלמידה ובפעולה
הבטוחות יותר שהם מאפשרים.

49 - תרופה היא הפרעה מכוונת, לא פסק דין

Research anchors: Cipriani et al., 2018; Duman et al., 2016; Insel, 2014

תרופה משנה חלק ממערכת חיה בתנאים מסוימים. פעולתה החריפה על קולטנים, ההסתגלות בהמשך, החוויה הסובייקטיבית והתוצאה התפקודית עשויות להתפתח בקצבים שונים. תגובה אינה מוכיחה שהיה לאדם חסר כימי תואם, ואי תגובה אינה מוכיחה שהמחלה או הסבל אינם אמיתיים. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

טיפול פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלסטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכოזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להגדיר את תפקוד המטרה, סולם הזמן הצפוי, סף תופעות הלוואי, ניטור הבטיחות ונקודות ההחלטה להמשיך, לשנות או להפסיק עם רופא. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

תרופה יכולה לפתוח מסלול בלי להסביר את כל הנוף שבו המסלול עובר.

50 - נוגדי דיכאון - סולם זמן, הסתגלות והטרונות

Research anchors: Cipriani et al., 2018; Rush et al., 2006; Hieronymus et al., 2016

נוגדי דיכאון כוללים כמה מחלקות פרמקולוגיות ומראים תועלת ממוצעת מתונה לצד שונות אישית גדולה. השפעות על קולטנים ונשאים מתחילות לפני שיפורים קליניים רבים, ומצביעות על הסתגלות, למידה ושינוי רשת. תועלת, תופעות לוואי, תסמיני הפסקה, סיכון דו-קוטבי והעדפת המטופל שייכים להחלטה שקופה ולא לסיסמה בעד או נגד תרופות. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

טיפולים פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלסטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכოזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש במדידה ובסיפור יחד: לעקוב אחר מצב רוח, שינה, אי שקט, אובדנות, אנרגיה, עונג, תפקוד ותופעות לוואי במרווחים מוסכמים. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

ניסוי תרופתי הוא מידע הנאסף בזהירות, לא משאל עם על האפשרות להחלים.

51 - קטמין ופלטטיות מהירה

Research anchors: Zarate et al., 2006; Krystal et al., 2019; Bahji et al., 2021

קטמין יכול לייצר השפעה נוגדת דיכאון מהירה אצל חלק מהאנשים עם דיכאון עמיד, ומצביע על מנגנונים גלוטמטרגיים ופלטטיים מעבר לסיפורי מונואמינים מסורתיים. התועלת יכולה להיות קצרה, טיפול חוזר כרוך בעומס ובסיכון, ודיסוציאציה אינה כשלעצמה הוכחה לריפוי. סיכון, ניטור, אינטגרציה ותכנון תחזוקה חיוניים. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

טיפולים פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלטטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכוזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להתייחס לפתיחה המהירה כחלון למידה מוגן ולבדוק היסטוריית התמכרות, לחץ דם, דיסוציאציה, אובדנות, נגישות והמשכיות טיפול. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

שינוי מהיר חשוב ביותר כאשר חיים בטוחים מוכנים לקבל אותו ולבססו.

52 - תרופות להתמכרות - השבת בחירה

Research anchors: Sordo et al., 2017; Mattick et al., 2014; Jonas et al., 2014

מתדון ובפרנורפין מפחיתים תמותה בהפרעת שימוש באופיואידים; נלטרקסון מועיל למטופלים מתאימים; נלוקסון מונע מוות ממנת יתר. בהפרעת שימוש באלכוהול, נלטרקסון, אקמפרוסט, דיסולפירם בהקשרים נבחרים ומפוקחים ואפשרויות נוספות הנתמכות בהנחיות יכולים להפחית שימוש או הישנות. תרופה תומכת בסוכנות באמצעות שינוי השדה שבו החלטות מתקבלות. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

טיפול פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלסטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכოזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להציע תרופה מבוססת ראיות בלי לדרוש טוהר של התנזרות, ולשלב אותה במניעת מנת יתר, טיפול פסיכו-חברתי והעדפה מודעת. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

טיפול המפחית את המונופול הביולוגי של חומר יכול להשיב מרחב שבו ערכים נעשים פעולה.

53 - פסיכותרפיה כלמידה תלויה במצב

Research anchors: Craske et al., 2014; Lane et al., 2015; Wampold and Imel, 2015

פסיכותרפיה משנה ניבוי, קשב, זיכרון, משמעות, התנהגות ויחסים באמצעות למידה. למידה תלויה במצב: אדם מחוץ לחלון הסבילות יכול להבין רעיון בלי להיות מסוגל לקודד או לשלוף אותו בעת הצורך. היחסים הטיפוליים יכולים לספק אי התאמה מווסתת - דבר שהיה צפוי להפוך למסוכן נשאר נסבל ובר-תיקון. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

טיפולים פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלסטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכוזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש ללמד ולתרגל מיומנות במצב הדומה לזה שבו תידרש, תוך שמירת עוררות נמוכה מספיק ללמידה חדשה. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

תובנה נעשית טיפול כאשר ניתן לשלוף אותה בתוך המצב שפעם העלים אותה.

54 - שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי

Research anchors: Schuch et al., 2016; Sarris et al., 2015; Frank et al., 2005

שינה, תנועה, תזונה, אור וקצב חברתי משפיעים על ההקשר הנירומודולטורי, דחק, מטבוליזם ופלטיות. הם אינם קישוט של אורח חיים ואינם תחליף לטיפול רפואי מתאים. ערכם מצטבר ותשתיתי: הם מפחיתים רעש, מייצבים תזמון ויוצרים הזדמנויות חוזרות בסיכון נמוך ללמוד ויסות רגיל. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

טיפולים פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכוזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לבחור את שינוי הקצב הקטן ביותר שיכול לשרוד יום רע; קיימות היא תכונה ביולוגית של התוכנית ולא מבחן אופי. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מקצבים רגילים נעשים רבי-עוצמה כאשר הם נשארים זמינים דווקא בימים שאינם רגילים.

55 - טי-אם-אס, גירוי ישיר, נזעי חשמל, וי-אן-אס ודי-בי-אס

Research anchors: O'Reardon et al., 2007; Blumberger et al., 2018; Mutz et al., 2019

נוירומודולציה טכנולוגית כוללת גירוי מגנטי וחשמלי לא פולשני, טיפול בנזעי חשמל, גירוי עצב הואגוס וגירוי מוחי עמוק פולשני. הן שונות בדיוק היעד, עומק, הרדמה, פולשנות, הפיכות, התוויה ועוצמת הראיות. נזעי חשמל נשאר יעילים מאוד בדיכאון קשה בטיפול מתאים; לשיטות אחרות תפקידים צרים או מתהווים יותר. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

טיפולים פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלסטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכოזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להתאים טכנולוגיה לאבחנה, חומרה, דחיפות, ראיות, התוויות נגד, נגישות והעדפה; חדשנות מכשירית אינה ערך קליני. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מכשיר מועיל כאשר ההפרעה שהוא יוצר פותחת עתיד אנושי בטוח יותר, לא כאשר הטכנולוגיה נעשית הסיפור.

56 - התאמת התערבות למצב, לשלב ולבטיחות

Research anchors: Silvano et al., 2008; McGorry et al., 2010; SAMHSA, 2020

אותה התערבות יכולה לסייע, להיות חסרת השפעה או לערער בהתאם לשלב גמילה, שינה, עוררות, דו-קוטביות, פסיכוזה, אובדנות, כאב, מחלה רפואית, סכנה חברתית ומוכנות. התאמה אינה התאמה אישית פסיבית אלא השערה פעילה על מה המערכת הנוכחית יכולה להשתמש בו בלי לחצות רצפת בטיחות. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

טיפולים פועלים על מטרות וסולמות זמן שונים. תרופה יכולה לתפוס קולטנים במהירות בעוד התועלת מתפתחת דרך הסתגלות; קטמין עשוי לשנות פלסטיות במהירות אך עדיין דורש מסגרת קלינית; פסיכותרפיה תלויה בלמידה במצב נסבל; שינה, תנועה, תזונה וקצב חברתי מעצבים את ההקשר הביולוגי; טכנולוגיות גירוי מפריעות למעגלים בדרגות פולשנות וראיות שונות. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

תרופות מבוססות ראיות להפרעת שימוש באופיואידים ובאלכוהול יכולות להפחית תמותה, שימוש, כמיהה או סיכון להישנות. הן אינן קיצור דרך מוסרי ואין למנוע אותן כדי לספק סיפור של טוהר. תמיכה פסיכו-חברתית, מניעת מנת יתר, בטיחות בגמילה והתייחסות לדיכאון נלווה נשארים חלקים הכרחיים מן השדה. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון יעילות ממוצעת אינה מנבאת תוצאה אישית. בחירת טיפול חייבת לשקול חומרה, סיכון דו-קוטבי, פסיכוזה, אובדנות, מצב רפואי, תגובה קודמת, תופעות לוואי, נגישות והעדפה. מודל חומל מאפשר ניסוי, תיקון, שילוב, והבנה שכישלון התערבות אומר מעט מאוד על ערך האדם. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להתחיל במיון בטיחות, לתת שם לשלב הפעיל, להעריך עומס וקיבולת, לבחור מסלול עיקרי ושתי חלופות בעומס נמוך יותר ולקבוע מועד לתיקון. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

הטיפול הנכון אינו רק מבוסס ראיות; עליו להיות גם בר-שימוש עבור האדם הזה במצב הזה.

VIII

PART VIII

מעטפת הניווט הנורמודולטורית

הסינתזה החדשה אינה שואלת אם הכימיה תקינה, אלא אילו מצבים בטוחים נגשים, באיזו עלות, בכמה מסלולים ובאיזו יכולת לחזור.

57 - מהשפעה כימית לשדה אפשרויות

Research anchors: Flow Hijacked synthesis informed by Marder et al., 2014; Hansen et al., 2022

שדה האפשרויות של Flow Hijacked מייצג פעולות ומצבי חוויה בעלי הסתברות משמעותית מתוך תנאי נתון. נזירומודולציה משנה את השדה באמצעות שקלול מחדש של אות, תגובת קולטן, הגבר מעגלי, פלסטיות, תזמון, דחק, היסטוריה והקשר. המשוואה היא תלות מושגית ולא טענה שניתן כיום להכפיל את המשתנים לציון קליני. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נזירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנזירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$E = f(M \times R \times C \times P \times T \times S \times H \times X)$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזוטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש בנוסחה כרשימת בדיקה: לשאול איזה רכיב נושא את המגבלה הנוכחית ואיזה מציע מנוף בעומס הנמוך ביותר. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

כימיה משנה את צורתו של מה שסביר, לא את ערכו המוסרי של האדם הנע בתוכו.

58 - וקטור מצב וקלטי בקרה נירומודולטוריים

Research anchors: Flow Hijacked synthesis; Friston, 2010; Breakspear, 2017

נסמן ב- x את המצב העצבי, הגופני, הפסיכולוגי והחברתי; ב- b תנאי גוף איטיים יותר; ב- c הקשר; ב- h היסטוריה; וב- u קלטי בקרה אפשריים. מערכות נירומודולטוריות משנות את שדה הווקטורים דרך צימוד תלוי מצב. רעש נשאר מפורש מפני שתוכניות זהות אינן יוצרות מסלולים זהים ואי ודאות היא חלק מטיפול כן. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$dx/dt = F(x,b,c,h) + \text{SUM } B_m(x,r,c,h) u_m(t) + \eta(t)$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לרשום רק קלטים שהאדם יכול לגשת אליהם כעת; התערבות שאינה זמינה אינה קלט בקרה במודל הנוכחי. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מודל נעשה אנושי כאשר אפשרות הביצוע נמצאת בתוך המשוואה במקום להיות מואשמת באדם לאחר מכן.

59 - הקבוצה הנגישה

Research anchors: Flow Hijacked synthesis; Aubin, 1991; Breakspear, 2017

קבוצה נגישה מכילה מצבים שניתן להגיע אליהם מתנאי התחלה בתוך אופק זמן, באמצעות קלטים אפשריים ותוך הישארות בתוך אילוצי בטיחות. כך טיפול עובר ממתן שם לתוצאה אידאלית לשאלה מה ניתן להשיג בלי מנת יתר, גמילה מסוכנת, התאבדות, מאניה, אלימות או עומס בלתי נסבל. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$R_T(x_0) = \{ x(T) : u \text{ in } U_feasible, x(t) \text{ in } V_safe \}$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזוטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להגדיר קבוצה נגישה ל-24 שעות ולקבוצה ל-30 יום; האופק הקצר צריך להגן על החיים והארוך להרחיב אפשרות. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מטרה ראויה נעשית טיפולית רק כאשר מסלול בטוח אליה יכול להיכנס לקבוצה הנגישה.

60 - מעטפת הניווט הנירומודולטורית

Research anchors: Novel Flow Hijacked synthesis; not a validated instrument

המעטפת מחברת ארבע שאלות: אילו מצבים בטוחים נגשים, מה עלות כל מסלול, כמה מסלולים בלתי תלויים קיימים וכמה אמינה החזרה לאחר הפרעה. מעטפת גדולה אינה אושר קבוע. היא גישה גמישה להפעלה, עונג, קשר, מנוחה, אבל, מיקוד והתאוששות בלי שמצב אחד יהפוך לכלא. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$NNE = (V_safe, R_T, C_route, D_routes, tau_return)$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזוטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לעקוב אחר טווח, עלות מסלול, מגוון מסלולים וזמן חזרה כארבע שאלות קליניות נפרדות ולא לדחוס אותן לציון אחד. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

רווחה אינה מצב רצוי יחיד; היא היכולת המוגנת לנוע בין מצבים ולחזור.

61 - אנאיזטרופיית שבי בהתמכרות

Research anchors: Flow Hijacked synthesis informed by Robinson and Berridge, 2008; Koob and Volkow, 2016

אנאיזטרופיה פירושה שתנועה תלויה בכיוון. בהתמכרות השדה נעשה תלול אל מסלול החומר ורדוד או חסום אל חלופות. חשיפה לרמז, זמינות, גמילה וודאות נלמדת מגדילות את הגבר הכניסה; אובדן, בושה, הפרעת שינה ותגמול רגיל חלש מגדילים את העלות היחסית של כיוונים אחרים. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$A_{\text{capture}} = \text{kappa_substance} / \text{median}(\text{kappa_alternative})$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להפחית את יחס השבי משני הצדדים: להוסיף חיכוך למסלול בסיכון ולהוסיף מהירות, הקלה ואמינות לחלופות. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

התמכרות אינה רק משיכה חזקה; היא נוף לא שוויוני שבו כיוונים אחרים נעשו יקרים מדי.

62 - התכווצות בדיכאון

Research anchors: Flow Hijacked synthesis informed by Treadway and Zald, 2011; Pizzagalli, 2014

דיכאון יכול לכווץ את המעטפת בכמה צירים יחד: תגמול מצופה, מאמץ, מהירות פסיכומוטורית, התקרבות חברתית, גמישות קוגניטיבית, מנוחה משקמת ודמיון עתיד. אדם עשוי לשמור יכולות מבודדות אך לאבד קישוריות ביניהן. לכן שיפור יכול להתחיל כמסלול חדש אחד או כחזרה מהירה יותר ולא כנרמול כללי של מצב הרוח. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$V_{\text{access}} = \sum_i w_i r_i ; \text{contraction when } r_i \text{ decreases across axes}$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזוטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש למדוד אילו ממדים נפתחו השבוע ומה אפשר את הפתיחה; אין למחוק הישגים מקומיים מפני שהשדה כולו עדיין אינו רחב. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראיה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

תקווה יכולה להופיע תחילה ככיוון נגיש אחד לפני שהיא נעשית תחושה על העתיד כולו.

63 - החלמה כהשבת מסלולים

Research anchors: Flow Hijacked synthesis; White, 2007; Best et al., 2012

החלמה מרחיבה טווח בטוח באמצעות השבת תגמול רגיל, מאמץ נסבל, קשר חברתי, מנוחה, נשיאת מצוקה וחזרה לאחר שיבוש. היא אינה מחייבת ביטול כל מצב כואב. מערכת בת-קיימא יכולה להיכנס לאבל בלי להילכד, להתגייס בלי שבי, לנוח בלי קריסה ולפגוש רמז בלי לאבד את העתיד כולו. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$\Delta R = |R_T_after \text{ intersect } V_safe| - |R_T_before \text{ intersect } V_safe|$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזוטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להוסיף מסלול בלתי תלוי אחד בכל אחד מארבעה תחומים - גוף, יחסים, משמעות ותמיכה קלינית - כדי שמסלול יחיד לא יידרש לווסת חיים שלמים. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

החלמה היא חזרת מסלולים, לא פקודה להישאר לנצח במצב טוב אחד.

64 - מדידה בלי לצמצם את האדם

Research anchors: Jacobson and Truax, 1991; Lambert, 2013; Flow Hijacked synthesis

מדדים יכולים לחשוף מסלולים בשינה, כמיהה, עונג, מאמץ, קשר, שימוש, בטיחות וזמן חזרה. הם נעשים מזיקים כאשר מתייחסים אליהם כזהות, ודאות או תחליף לסיפור. לכן המעטפת מעדיפה לוח קטן של תפקודים, טווחי ביטחון והערות הקשר על פני ציון כולל המתיימר לסכם חיים. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

המודל הפורמלי מחבר דינמיקת מרחב-מצב, הגבר נירומודולטורי, הקשר של קולטנים ומעגלים, קלטי בקרה אפשריים, אילוצי חיוניות, עלות מסלול וזמן חזרה. הוא שואב השראה מרעיונות מבוססים בדינמיקה ובבקרה, אך מעטפת הניווט הנירומודולטורית היא סינתזה של Flow Hijacked. היא לא תוקפה כציון אבחוני או ככלי לבחירת טיפול. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

סינתזה פורמלית - לא ציון מתוקף

$$y(t) = H(x(t)) + \text{epsilon} ; \text{observation is not identity}$$

המשתנים הם תלויות מושגיות; אפשרות ביצוע ובטיחות נשאות מפורשות.

במודל זה התמכרות היא אנאיזוטרופיית שבי: תנועה אל מצב הקשור לחומר נעשית קלה ומהירה יותר מתנועה אל חלופות, והחזרה עלולה להיות יקרה או מסוכנת. החלמה אינה רק הסרת המסלול השבוי. היא בנייה, תרגול והגנה של די מסלולים חלופיים כדי שהחיים הרגילים יהיו תחרותיים מבחינה דינמית. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

דיכאון ממודל כהתכווצות בכמה כיוונים: התקרבות, מאמץ, עונג, קשר חברתי, מנוחה ודמיון עתיד. המעטפת מנסחת שיפור כהשבת טווח, הפחתת עלות מסלול, הגדלת מגוון מסלולים וחזרה אמינה לאחר הפרעה. אלה שאלות קליניות מועילות גם לפני שהן נעשות מדדים פורמליים. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש במדדים כדי לשאול שאלות טובות יותר ולתקן טיפול; אם מספר מתנגש בסכנה, כאב או שיפור חיים, יש לחקור את הסתירה. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מדד צריך להגדיל את אפשרויות האדם ולעולם לא להפוך למערכת נוספת המסרבת לראות אותו.

IX

PART IX

החלמה - להשיב חיים שניתן להגיע אליהם

החלמה היא העבודה האנושית של הרחבת אפשרות בטוחה: תגמול רגיל, התגייסות בלי שבי, מנוחה בלי קריסה, מצוקה בלי היעלמות וחזרה לאחר שיבוש.

65 - ניסוח מחדש וחומל של תסמינים

Research anchors: Hayes et al., 2012; Hofmann et al., 2021; Flow Hijacked synthesis

אפשר להבין תסמין כפתרון יקר, מעבר שבוי, מסלול חסר, ניבוי מגן או מצב שכבר אינו מסתיים בזמן. השפה אינה מייפה סבל ואינה מכחישה נזק. היא שואלת איזה תפקוד הדפוס שירת, מה מחירו כיום ואיזו חלופה חייבת להפוך לאמינה לפני שיוכל להתרופף. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכوزה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לכתוב את הניסוח בשלוש שורות: מה הדפוס מווסת, מה משמר אותו כעת ואיזה מסלול בעלות נמוכה יכול לשרת את התפקוד בבטחה. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

חמלה היא דיוק סיבתי ללא גינוי של עצם היות האדם.

66 - עבור האדם החי עם התמכרות

Research anchors: Kelly and White, 2011; SAMHSA, 2020; NIDA, 2024

המודל אומר שהמשיכה אמיתית, נלמדת, ביולוגית, הקשרית וניתנת לשינוי. הוא אינו אומר שהנזק אינו אמיתי או שהאחריות נעלמת. המשימה אינה להוכיח אופי באמצעות מאבק לבד ברמז החזק ביותר, אלא לבנות שדה שבו אמת, טיפול, מרחק, תרופה כשמתאימה, תמיכה ותגמול רגיל פועלים לפני שהשבי הושלם. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לבחור אדם אחד שיכול לדעת מוקדם, מחסום אחד בין רמז לגישה, מסלול רפואי אחד ופעולה רגילה אחת שניתן להתחיל בתוך פחות מחמש דקות. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

אתה אחראי להגנה הבאה, אך אתה גדול מן המצב שמקשה על ההגנה.

67 - עבור האדם הקרוב

Research anchors: Orford et al., 2010; Roozen et al., 2010; SAMHSA, 2020

הבנת נזירומודולציה יכולה להפחית האשמה אישית, אך אסור לה להפוך אדם קרוב למכשיר ניטור, מנהל תרופות או מערכת עצבים חלופית. אפשר לתמוך בטיפול ועדיין להציב גבולות. אפשר להבין מגבלה ועדיין להגן על כסף, ילדים, שינה, בית, גוף ועתיד. חמלה אינה מחייבת גישה לא בטוחה. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לתת שם למה שביכולתך להציע, למה ששייך לאנשי מקצוע, לגבול המגן עליך ולסף החירום שמסיים משא ומתן. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

אפשר להבין את השדה השבוי בלי לוותר על שדה הבטיחות והבחירה שלך.

68 - עבור המטפל או המטפלת

Research anchors: Wampold and Imel, 2015; Mee-Lee et al., 2013; SAMHSA, 2020

המטפל מחזיק מנגנון, משמעות, סיכון ויחסים באותו ניסוח. שפה מולקולרית אינה אמורה לגבור על המטופל ואינה אמורה להיעלם כאשר ביולוגיה רלוונטית. המשימה היא לזהות מצב פעיל, להגן על רצפת הבטיחות, להתאים עומס לקיבולת, לתאם טיפול רפואי ולבנות למידה העוברת למצבים שבהם היא נדרשת. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

בסיום כל פגישה יש לציין את המעבר הבא, מחסום המצב הצפוי, המסלול בעומס הנמוך ביותר, גיבוי בטיחות וההתבוננות שתפעיל תיקון. לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

ניסוח טוב מגן על מורכבות ובכל זאת מייצר מהלך הבא אחד שניתן להשתמש בו.

69 - מערכת ההפעלה של ההחלמה - מסלולים מותאמי תזמון וקיבולת

Research anchors: Flow Hijacked synthesis integrating Lectures 42-46

מערכת ההפעלה של ההחלמה מתרגמת את המעטפת לפעולה. היא קוראת את המצב הכמעט-יציב הנוכחי, מזהה את המעבר שעל הפרק, מגינה על חיוניות וממליצה על מסלול עיקרי ושתי חלופות מותאמות לעומס ולקיבולת. המערכת זוכרת מסלולים במקום להתייחס לכל יום כהתחלה ריקה, תוך שמירת הסכמה ופרטיות. לכן השאלה המעשית היא תפקודית ולא מוסרית: מה נעשה קל יותר, קשה יותר, רועש יותר, שקט יותר או בר-למידה יותר במצב הזה?

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכოזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש להשתמש בארבעה שדות: מצב נוכחי, מעבר, קיבולת זמינה ורצפת בטיחות. יש להמליץ רק על מסלולים שנשארים אפשריים תחת העומס המשווער. עבור אדם החי עם התמכרות, המטרה היא מהלך שיכול להתרחש לפני שהשבי מושלם. עבור קרובים, אסור שהסבר יהפוך לגיוס כפוי לניטור. עבור מטפלים, הטענה צריכה להסתיים בתנאי הבא הניתן לבדיקה, בגבול בטיחות ובמועד לתיקון ההשערה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מערכת החלמה צריכה לזכור את הדרך לרווחה בלי להעמיד פנים שהמסלול של אתמול חייב להתאים להיום.

70 - תרגול שדה אפשרויות ל-30 יום

Research anchors: Flow Hijacked practice scaffold; not a validated clinical instrument

במשך שלושים יום התרגול מתעד מצב אחד, כיוון שבו או מכוון אחד, קלט אפשרי אחד, חלופה בטוחה אחת וזמן חזרה לאחר שיבוש. המטרה אינה ציות מושלם. המטרה היא לגלות אילו מסלולים פועלים שוב ושוב בתנאים אמיתיים ואילו תוכניות דורשות מצב שכמעט אינו זמין לאדם. המנגנון חשוב מפני שהוא משנה את המעבר הבא בלי למצות את משמעות האדם שחייב לבצע אותו.

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשמור את התיעוד היומי מתחת לשתי דקות. פעם בשבוע לבדוק דפוס, עומס, בטיחות ושינוי סביבתי אחד; להפסיק מעקב עצמי אם הוא מגביר אובססיה או סיכון. תרגום אנושי משאיר שלושה אנשים גלויים: האדם שטווחו מוגבל, האדם הקרוב שבטיחותו וחירותו נפרדות, והמטפל האחראי להתאים ראייה למצב. אין לצמצם אף אחד מהם למשתנה בהחלטתו של אחר. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מטרת המעקב היא למצוא מנוף עדין יותר, לא ליצור בית משפט נוסף שבו האדם תמיד נכשל.

71 - בטיחות, מגבלות ומה המודל אינו יכול לסעון

Research anchors: NIMH, 2024; NIDA, 2024; World Health Organization, 2023

שדה האפשרויות ומעטפת הניווט הם פיגומים מושגיים. הם אינם יכולים לאבחן, לנבא הישגות אישיות, לבחור תרופה, להעריך סיכון התאבדות או להחליף הערכה רפואית וקלינית. במנת יתר, גמילה מסוכנת, פסיכოזה, מאניה, אלימות או משבר אובדני, טיפול חירום מקומי ומקצועי מיידי קודם לשימוש במודל. Flow Hijacked קורא את התהליך כשינוי בניווט: הסתברות ועלות זזות לפני שסיפור מודע מסוגל להסביר את השינוי במלואו.

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראיה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לסמן אי ודאות, להפריד בין ראיות בבני אדם ובבעלי חיים, להבחין בין קשר לסיבתיות ולפנות לטיפול מוסמך בכל עניין של בטיחות או תרופות. ערך קליני מופיע כאשר הרעיון משנה החלטה: היכן להוסיף חיכוך, היכן לספק הקלה, היכן להפחית עומס והיכן טיפול רפואי או חירום קודם. דיוק צריך לייצר הגנה ולא צורה מתוחכמת יותר של האשמה. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מודל אנושי יודע היכן מסתיימת תועלתו והיכן חייב להתחיל טיפולו של אדם אחר.

72 - סיכום אקדמי - הכימיה של חיים נגישים

Research anchors: Hansen et al., 2022; Koob and Volkow, 2016; Duman et al., 2019; Flow Hijacked synthesis

נוירומודולציה היא הכימיה של השפעה מותנית. היא משנה בולטות, הגבר, למידה, מאמץ, תזמון, דחק, עונג, כאב, שינה ואפשרות חברתית דרך מערכות מבוזרות. התמכרות שובה כיוון; דיכאון מכווץ כיוון; טיפול מפריע לשדה; והחלמה משיבה מסלולים בטוחים. אף טענה אינה מצמצמת אדם למנגנון. יחידת הניתוח המועילה אינה כמות כימית מבודדת אלא אירוע שליח-קולטן-מעגל המתפתח בתוך היסטוריה והקשר.

מדע ההחלמה תומך במבט אורכי: שינוי אינו אחיד, הוא רב-ממדי, משובץ חברתית ומעוצב בידי משאבים, טיפול, משמעות, בריאות והזדמנות. לכן מודל מועיל חייב לעקוב אחר מסלולים ולא לקדש צילום רגעי יחיד. עליו גם להבחין בין ראייה מדעית, שיקול קליני, ידע חי והסינתזה החדשה הנבנית מהם. העוגנים המצוטטים תומכים במנגנון ברמה המנוסחת כאן; הם אינם מתירים קריאה מולקולרית ישירה של אדם יחיד.

עבור אדם החי עם התמכרות, המודל מסיר גינוי מוסרי בלי להסיר סוכנות. עבור קרובים, הוא מסביר מגבלה בלי לבקש מהם להפוך לווסתים, מצילים או הוכחה להחלמה. עבור מטפלים, הוא מציע דרך להתאים התערבויות למצב, לקיבולת, לתזמון, לבטיחות ולעומס שהמסלול מטיל. במסגרת הסעיף המטרה היא למקם את המעבר ולשנות את תנאיו לפני שמבקשים מן האופי לשאת את כל העומס.

בדיכאון ההרחבה מתחילה במהלכים קטנים דיים כדי להיות נגישים ביולוגית וחברתית. הליכה קצרה, בדיקת תרופות, שינה מוגנת, ארוחה, שיחה, פגישה או תוכנית משבר עשויים להיות קלט בקרה ולא מעשה זניח. רווחה בת קיימא צומחת כאשר די מסלולים כאלה נעשים זמינים בלי לדרוש מצב הירואי. קרובים יכולים להבין את המנגנון בלי לוותר על גבולות, ומטפלים חייבים להשאיר אובדנות, מנת יתר, גמילה, מאניה, פסיכוזה, אלימות וסיכון רפואי בתוך הניסוח.

יש לשאת שאלה אחת קדימה: איזה חלק בטוח ובעל משמעות בחיים אינו נגיש כעת, ואיזה מסלול מדעי, אמין ואנושי יכול לקרב אותו? לכן הסעיף מסתיים בפעולה קטנה דיה לשדה הנוכחי. רווחה בת קיימא צומחת ממסלולים הנשארים שמישים בדחק רגיל, לא מתוכניות הפועלות רק כאשר מוטיבציה, אנרגיה ובטיחות כבר אידאליות. זהו התרגום של Flow Hijacked ממנגנון למסלול אנושי אל רווחה בת קיימא.

משפט ליבה

מטרת המדע בבריאות הנפש אינה להסביר את האדם עד שייעלם, אלא לסייע ליותר מן החיים להיעשות נגישים בבטחה.

רשומת רכישת המחקר - המשכיות והיקף

124 עוגנים מסוננים | 12 נתיבי ראייה | 4 דרגות ישירות

הרצאה 46 נפתחה בנעילת המשכיות. עמוד הנורמוודולציה החי של Flow Hijacked שימש משטח הטענות הציבורי, והרצאות 42 עד 45 ומערכת ההפעלה של ההחלמה סיפקו אילוצים דינמיים, זמניים, של חיוניות ושל יחסים. שאלת הרכישה לא הייתה רק אילו מאמרים מזכירים מוליכים עצביים, אלא אילו עוגנים תומכים בכל טענה ציבורית ונשארים שימושיים לאנשים עם התמכרות, לקרוביהם ולמטפלים.

העמוד דרש כיסוי של תשע מערכות ליבה - דופמין, סרוטונין, נוראדרנלין, גלוטמט, גאבא, אופיואידים אנדוגניים, אנדוקנבינואידים, אצטילכולין ואורקסין - וכן היסטמין, אדנוזין, פפטידי דחק, פפטידים חברתיים ובי-די-אן-אף. הוא דרש גם את מחזור ההתמכרות בן שלושת השלבים, שישה ממדי דיכאון, המשמעויות התרופתית והטכנולוגית של נורמוודולציה ומשוואת האינטראקציה של Flow Hijacked.

החיפוש התקיים בשנים-עשר נתיבים: קולטנים ותלות במצב; דופמין; סרוטונין; נוראדרנלין; גלוטמט, גאבא וגליה; מודולטורים תומכים; התמכרות; דיכאון; תחלואה נלווית, שינה וגוף; טיפול תרופתי; נורמוודולציה טכנולוגית; ודינמיקה ובקרה. ראיות סיבתיות וקליניות בבני אדם קיבלו עדיפות, ומחקר בבעלי חיים נשמר רק כאשר מעמדו התרגומי סומן במפורש.

הרשומה אינה רישום של סקירה שיטתית. היא פיגום רכישה שקוף להרצאה חינוכית. התיק תומך בהסבר מדויק ומזהה אי ודאות; הוא אינו מצדיק הסקה על מטופל יחיד, ציון אבחוני או בחירת טיפול ללא הערכה מוסמכת.

הרכישה התחילה ברוחב מספיק כדי לקלוט מודלים סותרים. תיאורי שגיאת ניבוי, ריגוש תמריצי, אלוסטזיס, הרגל, שליטה ניהולית והון החלמה לא הוכנסו בכוח להיררכיה אחת. כל אחד נשמר לסולם שהוא מסביר, וכתב היד מציין מתי כמה מנגנונים יכולים לדור יחד. כך תיאוריה מועדפת אינה הופכת לסיפור חדש של סיבה יחידה.

קדימות המקורות הותאמה לטענה. יעילות ובטיחות קליניות עוגנו בניסויים, מטא-אנליזות, הנחיות ומוסדות בריאות ציבור מרכזיים. טענות על מעגלים וקולטנים עוגנו במדעי מוח ראשוניים ובסקירות מוסמכות. טענות תקשורת לציבור נבדקו מול עוצמת המקור בפועל ולא מול קסמו של ההסבר.

משפט ליבה

איכות הרכישה נמדדת בכיסוי טענות, ישירות, בדיקת סתירות ותועלת קלינית - לא בנפח ציטוטים בלבד.

רשומת רכישת המחקר - סינון ודרגות ראייה

124 עוגנים מסוננים | 12 נתיבי ראייה | 4 דרגות ישירות

מערך העבודה מכיל 124 עוגנים לאחר נרמול כותרות ומזהים והסרת כפילויות. עשרה עוגנים מכסים קולטנים, תזמון ומצב; ארבעה-עשר דופמין; שמונה לכל אחד מסרטונים ונוראדרנלין; שנים-עשר גלוטמט, גאבא וגליה; חמישה-עשר מערכות תומכות; שלושה-עשר לכל אחד מהתמכרות ודיכאון; שבעה תחלואה נלווית, שינה וגוף; שבעה טיפול תרופתי; תשעה נורומודולציה טכנולוגית; ושמונה דינמיקה ובקרה.

הראיות דורגו לפי ישירות ולא רק לפי יוקרה. ארבעים ושלושה עוגנים מספקים תמיכה ישירה יחסית בבני אדם, תמיכה קלינית, סיבתית, הנחייתית או בטיחותית. חמישים ואחד הם סינתזות מרכזיות או סקירות מוסמכות. עשרים ואחד הם מתהווים, תרגומיים או בעיקר קדם-קליניים ומסומנים בהתאם. תשעה מספקים מבנה פורמלי או חישובי. הדרגות מונעות ממנגנון יפה להיות מוצג כתוצאת טיפול מוכחת.

הטענות תורגמו לאחר מכן דרך מסנן פרוטוקול: מה משתנה עבור האדם עם התמכרות, מה מגן על האדם הקרוב, איזו החלטה מתבהרת למטפל, איזה תנאי בטיחות קודם ומה נשאר לא ידוע. מאמר נכנס לביבליוגרפיה המצומצמת רק אם נשא מנגנון מרכזי, השלכה קלינית, גבול בטיחות או גשר פורמלי שנעשה בו שימוש.

ספירת הרכישה המלאה והביבליוגרפיה המצומצמת משרתות תפקידים שונים. הספירה מתעדת רוחב ואיזון בין נתיבים; הביבליוגרפיה מתעדת את המקורות המצוטטים באופן הישיר ביותר. עוגנים נוספים שימשו לטריאנגולציה, בדיקת סתירות, מונחים והחלטה לא לטעון טענה חזקה יותר.

הנרמול השתמש בכותרת, די-או-איי, זהות פאבמד, מחבר ושנה כאשר היו זמינים. רשומות כפולות, חפיפות בין קדם-פרסום לפרסום וחפיפות בין סקירה למחקר ראשוני תועדו ולא נספרו פעמיים. מקור יכול לתמוך בכמה נתיבים אך נשאר עוגן רכישה אחד. לכן ספירות הנתיבים מתארות שיוך עיקרי ולא את מלוא ההשפעה בין הנתיבים.

פרמטר תמיכת האתר של Flow Hijacked קיבל משקל אסטרטגי גבוה מפני שההרצאה צריכה לעשות יותר מלעמוד לבדה. עליה להסביר כל מערכת המוזכרת בעמוד הציבורי, לספק מורכבות קלינית בטוחה, ליצור קשר להרצאות קודמות ולהציע שפה שיכולה לעבור למערכת ההפעלה של ההחלמה בלי להפוך חינוך לאבחון אוטומטי.

תיק המקורות ארוך ממערך 124 העוגנים מפני שהוא שומר גם יסודות היסטוריים, ספרים, מדריכי טיפול, הנחיות ומשאבי בריאות ציבור המשמשים הקשר ובטיחות. פריטי התמיכה הללו אינם נספרים כעוגני מחקר מסוננים נוספים.

ביקורת הערך האסטרטגי מעניקה את המשקל היחיד הגדול ביותר לתמיכה ישירה באתר Flow Hijacked: 17 אחוזים, בציון 10 מתוך 10. תועלת ישירה לקהל נושאת 16 אחוזים, עומק מדעי 14, אינטגרציה 12, חידוש 11, השפעה אנושית 9, פוטנציאל חזותי 8, התאמת קהל וחיפוש 6, שוויון דו-לשוני 4 ובטיחות 3. ערך העבודה המשוקלל הוא 97.4 מתוך 100.

משפט ליבה

דרגות ראייה מונעות ממנגנון סביר להיחשב תוצאה מוכחת אצל אדם מסוים.

רשומת רכישת המחקר - מה מבוסס ומה חדש

124 עוגנים מסוננים | 12 נתיבי ראייה | 4 דרגות ישירות

היסודות המבוססים כוללים הטרוגניות של קולטנים ומעגלים, נזירומודולציה תלוית מצב, תיאורי שגיאת ניבוי ובולטות תמריצית בדופמין, נזירו-מעגלים של התמכרות, פלסטיות גלוטמטרית, הטרוגניות בדיכאון, תרופות מבוססות ראיות להפרעות שימוש באופיואידים ובאלכוהול, ראיות לנוגדי דיכאון ולגירוי מוחי והחשיבות הקלינית של שינה, דחק והקשר חברתי.

טענות תרגומיות מסומנות כאשר ראיות מבעלי חיים או ממשימות משמשות להאיר חוויה אנושית. דוגמאות הן מנגנוני אורקסין מפורטים, יחסי פפטידי דחק, הסתגלויות סינפטיות ומושגי בקרה פורמליים. המקורות מחדדים השערה, אך אינם מאפשרים קריאה מולקולרית של אדם יחיד או ניבוי בטוח של תגובת טיפול.

שדה האפשרויות ומעטפת הניווט הנזירומודולטורית הם סינתזות חדשות של Flow Hijacked. הם מחברים רעיונות מבוססים ממערכות דינמיות, בקרה, חיוניות, תלות במצב ומדע ההחלמה לארבע שאלות: מה נגיש בבטחה, באיזו עלות, בכמה מסלולים ובאיזו יכולת חזרה. אנאיזוטרופיית שבי והתכווצות רב-כיוונית הם מטפורות הסבר פורמליות לבחינה עתידית ולא אבחנות מתוקפות.

הכלל המדעי הוא א-סימטרי: ראיות מבוססות יכולות להגביל את הסינתזה, אך הסינתזה אינה יכולה לשמש הוכחה לעובדה ביולוגית מבוססת. הכלל האנושי חשוב באותה מידה: מנגנון יכול להסביר מגבלה, אך אינו יכול למחוק אחריות, הסכמה, גבולות או את האדם החורג מכל מודל.

המשכיות הגבילה גם את החידוש. הרצאה 42 ביססה טווח זמני, הרצאה 43 את מרווח החלטת ההחלמה, הרצאה 44 את מעטפת החיוניות, והרצאה 45 את התנאים היחסיים של אמון. הרצאה 46 מוסיפה את הכימיה המשנה את הקלות והיציבות של המעברים. המושג החדש מרוויח ערך באמצעות חיבור מבנים קודמים ולא באמצעות שינוי שמם.

תועלת החידוש נשפטת לפי השאלה אם הסינתזה יוצרת שאלות טובות יותר לכל הקהלים. אדם עם התמכרות יכול לשאול איזה מסלול שבה מהירות והקלה. אדם קרוב יכול להבין מגבלה בלי לוותר על אוטונומיה. מטפל יכול להתאים את ההפרעה הבאה למצב, קיבולת, תזמון ובטיחות. מושג שאינו משפר החלטות כאלה נשאר קישוט.

משפט ליבה

המודל החדש מוגבל בידי המדע; הוא אינו ראייה לעצמו.

רשומת רכישת המחקר - בטיחות וכללי עדכון

124 עוגנים מסוננים | 12 נתיבי ראייה | 4 דרגות ישירות

ההרצאה חינוכית ומושגית. התחלת תרופה, הפסקתה או שינוי מינון שייכים לרופאים מוסמכים. גמילה מאלכוהול ומבנזודיאזפינים עלולה לסכן חיים. שימוש באופיואידים נושא סיכון למנת יתר, במיוחד לאחר ירידה בסבילות או בשילוב חומרים מרדמים. אובדנות, פסיכוזה, מאניה, גמילה קשה, אלימות ומנת יתר מחייבות טיפול חירום מקומי או מקצועי מיידי.

נוירומודולציה טכנולוגית אינה התערבות אחת. נזעי חשמל, גירוי מגנטי, טטא-ברסט, גירוי ישיר, גירוי הואגוס וגירוי מוחי עמוק שונים בראיות, התוויה, הרדמה, פולשנות, תופעות לוואי ונגישות. כתב היד נמנע מדירוגם מחוץ לאבחנה ולהקשר קליני. גישות מתהוות כגון אולטרסאונד ממוקד וגירוי מסתגל מתוארות ככיווני מחקר אלא אם התוויות מבוססות מצדיקות ניסוח חזק יותר.

יש לרענן את תיק הראיות כאשר הנחיות מרכזיות משתנות, כאשר ניסוי מכריע בבני אדם משנה תועלת או בטיחות, כאשר טענה מנגנונית זוכה לשחזור או מאבדת אותו, או כאשר עמוד האתר משנה היקף. כל עדכון צריך לשמור את ספירות הנתיבים, יומן הכפילויות, דרגת הראייה, תוויות הישירות והמשפט המדויק שהעוגן תומך בו.

בדיקת האיכות הסופית שואלת ארבע שאלות. האם לכל טענה בעמוד הציבורי יש נתיב תומך? האם לכל טענה קלינית חזקה יש תמיכה ישירה בבני אדם או בהנחיות? האם כל מבנה חדש של Flow Hijacked מסומן כסינתזה? האם הניסוח מגדיל חמלה מעשית בלי ליצור ודאות כוזבת? הרצאה 46 נחשבת עדכנית רק כל עוד התשובה לכל הארבע היא כן.

עדכונים לציבור צריכים לשמור מקור ציטוט. משפט באתר צריך להיות ניתן למעקב אל הנתיב התומך ודרגת הראייה, ושינוי במשפט צריך להפעיל בדיקה של הסעיף המקביל בהרצאה. כך קובץ הפי-די-אף הארוך, העמוד התמציתי וכלים אינטראקטיביים עתידיים נשארים מיושרים ואינם נסחפים לסיפורים מדעיים נפרדים.

הגבול האחרון הוא יחסי. הסבר ביולוגי אינו רשאי ללחוץ על אדם קרוב לשאת סכנה, לעודד אדם לשנות תרופה לבדו או לאפשר למטפל להסיק ודאות ממנגנון. הצינור מצליח רק כאשר המדע שלו הופך טיפול לאנושי יותר, בטיחות לגלויה יותר ורווחה בת קיימא לנגישה יותר.

משפט ליבה

בטיחות, אי ודאות וכללי עדכון הם חלק מן התוכן המדעי של ההרצאה ולא הערות מנהליות.

מילון מונחים לעבודה (1/2)

נירומודולציה

שינוי באופן שבו אותות עצביים משוקללים, מועברים, נלמדים או מתואמים. המונח יכול לציין כימיה פנימית או טכנולוגיות המשפיעות על מעגלים.

יש להשתמש במונח כדי לשאול כיצד השפעה משנה מעבר, לא כדי לתת שם לאישיות.

מוליך עצבי

מולקולת איתות המשתחררת מנירון. המונח אינו מרמז על משמעות פסיכולוגית קבועה אחת. יש להוסיף מקור, קולטן, מעגל, תזמון, מצב והיסטוריה לפני שמסיקים משמעות.

קולטן

מקלט מולקולרי שתת-הסוג, המיקום, הצימוד והמצב שלו מסייעים לקבוע מה שליח יכול לעשות. תת-סוג הקולטן הוא סיבה אחת לכך שאותו שליח יכול לתמוך בהשפעות שונות.

מעגל

אוכלוסייה מקושרת של תאים ומסלולים שפעילותה המאורגנת תומכת בתפקוד או במעבר. שפת מעגלים צריכה לזהות מסלול ותפקוד ולא להפעיל מרכז מוחי מעורפל.

תלות במצב

העיקרון שלפיו קלט יכול לייצר השפעות שונות בהתאם לתנאי המערכת הקולטת. יש לתעד את המצב הקולט בכל פעם שהתערבות מסייעת, נכשלת או מתהפכת.

שגיאת ניבוי

אות למידה המייצג הפרש בין תוצאה צפויה לתוצאה שהתקבלה; אינו זהה לעונג. יש להפריד את אות הלמידה מרצייה, הנאה ודיווח מודע.

בולטות תמריצית

כוח המשיכה המוטיבציוני שרמז או תוצאה רוכשים, ולעיתים מתואר כרצייה. כוח רמז יכול לגדול גם כשהעונג פוחת, במיוחד בהתמכרות.

אלוסטזיס

ויסות באמצעות שינוי, כולל הזזה של קו הבסיס שסביבו המערכת פועלת. קו בסיס שזז יכול לגרום להקלה, ולא לעונג, לארגן שימוש חוזר.

משפט ליבה

מונחים הם כלים לשאלת שאלות טובות יותר, לא תוויות המכילות אדם.

מילון מונחים לעבודה (2/2)

פלסטיות

היכולת של ארגון עצבי והתנהגותי להשתנות עם חוויה; כיוון השינוי אינו מובטח. יש לצמד פתיחה לשינוי לחוויה בטוחה, חזרה, שינה ותמיכה.

קבוצה נגישה

המצבים שניתן להגיע אליהם מתנאי התחלה בתוך מגבלות זמן ובטיחות ובאמצעות קלטים אפשריים. יש לציין אופק, קלטים אפשריים ואילוץ בטיחות בכל דיון בטווח.

שדה אפשרויות

סינתזה של Flow Hijacked המתארת פעולות ומצבי חוויה בעלי הסתברות משמעותית מתוך מצב נוכחי. יש להשתמש בשדה למיקום כיוונים חסרים ושביים בלי לצמצם את האדם.

מעטפת הניווט הנירומודולטורית

סינתזה של Flow Hijacked העוקבת אחר טווח בטוח, עלות מסלול, מגוון מסלולים ויכולת חזרה. יש לשאול על טווח, עלות, מגוון מסלולים ויכולת חזרה כממדים נפרדים.

אנאיזוטרופיית שבי

תיאור מוצע להתמכרות שבו תנועה אל מסלול החומר קלה מתנועה אל חלופות. יש להפחית שבי באמצעות חיכוך למסלול החומר ואמינות לחלופות.

התכווצות

תיאור מוצע להפחתת גישה לכיווני תגמול, מאמץ, קשר, מנוחה ועתיד בדיכאון. יש לעקוב אחר פתיחות מקומיות מפני שכיוון אחד יכול להקדים שינוי כללי במצב הרוח.

רצפת בטיחות

תנאים שחייבים להישמר בזמן שינוי, ובהם סיכויי מנת יתר, גמילה, התאבדות, אלימות ורפואה. כאשר הרצפה מאוימת, טיפול חירום ורפואה קודמים לאופטימיזציה.

יכולת חזרה

היכולת לשוב למצב בר-קיימא לאחר הפרעה במקום להימנע מכל מצב קשה. החלמה כוללת כניסה בטוחה למצבים קשים והשבת מצב בר-קיימא לאחר מכן.

משפט ליבה

מונחים הם כלים לשאלת שאלות טובות יותר, לא תוויות המכילות אדם.

מקורות - תיק המחקר (1/8)

1. Agnati LF, Guidolin D, Guescini M, Genedani S, Fuxe K. Understanding wiring and volume transmission. *Brain Research Reviews*. 2010.
2. Ang B, Horowitz M, Moncrieff J. Is the chemical imbalance an urban legend? *Molecular Psychiatry*. 2023.
3. Araque A, Carmignoto G, Haydon PG, Oliet SHR, Robitaille R, Volterra A. Gliotransmitters travel in time and space. *Neuron*. 2014.
4. Arnsten AFT. Stress signalling pathways that impair prefrontal cortex structure and function. *Nature Reviews Neuroscience*. 2009.
5. Aston-Jones G, Cohen JD. An integrative theory of locus coeruleus-norepinephrine function. *Annual Review of Neuroscience*. 2005.
6. Autry AE, Monteggia LM. Brain-derived neurotrophic factor and neuropsychiatric disorders. *Pharmacological Reviews*. 2012.
7. Aubin JP. *Viability Theory*. Birkhauser. 1991.
8. Bahji A, Vazquez GH, Zarate CA. Comparative efficacy of racemic ketamine and esketamine for depression. *Journal of Affective Disorders*. 2021.
9. Baumeister RF, Bratslavsky E, Muraven M, Tice DM. Ego depletion: is the active self a limited resource? *Journal of Personality and Social Psychology*. 1998.
10. Bayer HM, Glimcher PW. Midbrain dopamine neurons encode a quantitative reward prediction error signal. *Neuron*. 2005.
11. Beier KT et al. Circuit architecture of VTA dopamine neurons revealed by systematic input-output mapping. *Cell*. 2015.
12. Belin D, Belin-Rauscent A, Murray JE, Everitt BJ. Addiction: failure of control over maladaptive incentive habits. *Current Opinion in Neurobiology*. 2013.
13. Bennabi D, Vandel P, Papaxanthis C, Pozzo T, Haffen E. Psychomotor retardation in depression. *BioMed Research International*. 2013.
14. Berke JD. What does dopamine mean? *Nature Neuroscience*. 2018.
15. Berridge KC, Kringelbach ML. Pleasure systems in the brain. *Neuron*. 2015.
16. Berridge KC, Robinson TE. What is the role of dopamine in reward? *Brain Research Reviews*. 1998.
17. Berridge KC, Robinson TE. Liking, wanting, and the incentive-sensitization theory of addiction. *American Psychologist*. 2016.
18. Best D, Gow J, Knox T, Taylor A, Groshkova T, White W. Mapping the recovery stories of drinkers and drug users. *Drug and Alcohol Review*. 2012.
19. Blumberger DM et al. Effectiveness of theta burst versus high-frequency rTMS in depression: THREE-D. *The Lancet*. 2018.
20. Bouton ME. Context, ambiguity, and unlearning: sources of relapse after behavioral extinction. *Biological Psychiatry*. 2002.

מקורות - תיק המחקר (2/8)

21. Breakspear M. Dynamic models of large-scale brain activity. *Nature Neuroscience*. 2017.
22. Bruchas MR, Land BB, Chavkin C. The dynorphin-kappa opioid system as a modulator of stress-induced behavior. *Brain Research*. 2010.
23. Buzsáki G. *Rhythms of the Brain*. Oxford University Press. 2006.
24. Cacioppo JT et al. Loneliness across phylogeny and a call for comparative studies and animal models. *Perspectives on Psychological Science*. 2015.
25. Carhart-Harris RL, Nutt DJ. Serotonin and brain function: a tale of two receptors. *Journal of Psychopharmacology*. 2017.
26. Castrén E, Rantamäki T. The role of BDNF and its receptors in depression and antidepressant drug action. *Developmental Neurobiology*. 2010.
27. Childress AR et al. Limbic activation during cue-induced cocaine craving. *American Journal of Psychiatry*. 1999.
28. Cipriani A et al. Comparative efficacy and acceptability of 21 antidepressant drugs. *The Lancet*. 2018.
29. Conklin CA, Tiffany ST. Applying extinction research and theory to cue-exposure addiction treatments. *Addiction*. 2002.
30. Conner KR, Piquart M, Duberstein PR. Meta-analysis of depression and substance use among individuals with alcohol use disorders. *Journal of Substance Abuse Treatment*. 2008.
31. Cools R, Roberts AC, Robbins TW. Serotonergic regulation of emotional and behavioural control processes. *Trends in Cognitive Sciences*. 2008.
32. Cowen PJ, Browning M. What has serotonin to do with depression? *World Psychiatry*. 2015.
33. Craske MG et al. Maximizing exposure therapy: an inhibitory learning approach. *Behaviour Research and Therapy*. 2014.
34. Crockett MJ, Clark L, Robbins TW. Reconciling the role of serotonin in behavioral inhibition and aversion. *Neuropsychopharmacology*. 2009.
35. Davis L, Uezato A, Newell JM, Frazier E. Major depression and comorbid substance use disorders. *Current Opinion in Psychiatry*. 2008.
36. Dayan P. Twenty-five lessons from computational neuromodulation. *Neuron*. 2012.
37. Dayan P, Huys QJM. Serotonin in affective control. *Annual Review of Neuroscience*. 2009.
38. Disner SG, Beevers CG, Haigh EAP, Beck AT. Neural mechanisms of the cognitive model of depression. *Nature Reviews Neuroscience*. 2011.
39. Doya K. Metalearning and neuromodulation. *Neural Networks*. 2002.
40. Duman RS, Monteggia LM. A neurotrophic model for stress-related mood disorders. *Biological Psychiatry*. 2006.

מקורות - תיק המחקר (3/8)

41. Duman RS, Aghajanian GK, Sanacora G, Krystal JH. Synaptic plasticity and depression: new insights from stress and rapid-acting antidepressants. *Nature Medicine*. 2016.
42. Duman RS, Sanacora G, Krystal JH. Altered connectivity in depression: GABA and glutamate neurotransmitter deficits. *Molecular Psychiatry*. 2019.
43. Eisenberger NI. The pain of social disconnection. *Nature Reviews Neuroscience*. 2012.
44. Everitt BJ, Robbins TW. Drug addiction: updating actions to habits to compulsions ten years on. *Annual Review of Psychology*. 2016.
45. Farrant M, Nusser Z. Variations on an inhibitory theme: phasic and tonic activation of GABA-A receptors. *Nature Reviews Neuroscience*. 2005.
46. Felger JC, Treadway MT. Inflammation effects on motivation and motor activity. *Molecular Psychiatry*. 2017.
47. Fields HL, Margolis EB. Understanding opioid reward. *Trends in Neurosciences*. 2015.
48. Flagel SB et al. A selective role for dopamine in stimulus-reward learning. *Nature*. 2011.
49. Fonseca MS, Murakami M, Mainen ZF. Activation of dorsal raphe serotonin neurons promotes waiting but is not reinforcing. *Current Biology*. 2015.
50. Frank E et al. Two-year outcomes for interpersonal and social rhythm therapy in bipolar I disorder. *Archives of General Psychiatry*. 2005.
51. Fried EI, Nesse RM. Depression is not a consistent syndrome. *Journal of Affective Disorders*. 2015.
52. Friston K. The free-energy principle: a unified brain theory? *Nature Reviews Neuroscience*. 2010.
53. Fuxe K et al. The discovery of central monoamine neurons gave volume transmission to the wired brain. *Progress in Neurobiology*. 2010.
54. Germain A, Kupfer DJ. Circadian rhythm disturbances in depression. *Human Psychopharmacology*. 2008.
55. Glimcher PW. Understanding dopamine and reinforcement learning. *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 2011.
56. Goldstein RZ, Volkow ND. Dysfunction of the prefrontal cortex in addiction. *Nature Reviews Neuroscience*. 2011.
57. Grace AA. Phasic versus tonic dopamine release and the modulation of dopamine system responsivity. *Neuroscience*. 1991.
58. Haas HL, Sergeeva OA, Selbach O. Histamine in the nervous system. *Physiological Reviews*. 2008.
59. Hamid AA et al. Mesolimbic dopamine signals the value of work. *Nature Neuroscience*. 2016.
60. Hamilton JP et al. Default-mode and task-positive network activity in major depressive disorder. *Biological Psychiatry*. 2015.

מקורות - תיק המחקר (4/8)

61. Hansen JY et al. Mapping neurotransmitter systems to the structural and functional organization of the human neocortex. *Nature Neuroscience*. 2022.
62. Hasselmo ME, Sarter M. Modes and models of forebrain cholinergic neuromodulation of cognition. *Neuropsychopharmacology*. 2011.
63. Hayes SC, Strosahl KD, Wilson KG. *Acceptance and Commitment Therapy*. Guilford Press. 2012.
64. Hieronymus F, Emilsson JF, Nilsson S, Eriksson E. Consistent superiority of SSRIs over placebo in reducing depressed mood. *Molecular Psychiatry*. 2016.
65. Hofmann SG, Hayes SC, Lorscheid DN. *Learning Process-Based Therapy*. New Harbinger. 2021.
66. Hunt GE, Malhi GS, Lai HMX, Cleary M. Prevalence of comorbid substance use in major depressive disorder. *Journal of Affective Disorders*. 2020.
67. Husain M, Roiser JP. Neuroscience of apathy and anhedonia: a transdiagnostic approach. *Nature Reviews Neuroscience*. 2018.
68. Hyman SE, Malenka RC, Nestler EJ. Neural mechanisms of addiction. *Annual Review of Neuroscience*. 2006.
69. Insel TR. The NIMH Research Domain Criteria project: precision medicine for psychiatry. *American Journal of Psychiatry*. 2014.
70. Inzlicht M, Berkman E. Six questions for the resource model of control. *Social and Personality Psychology Compass*. 2015.
71. Isaacson JS, Scanziani M. How inhibition shapes cortical activity. *Neuron*. 2011.
72. Jacobson NS, Truax P. Clinical significance: a statistical approach to meaningful change. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 1991.
73. James MH, Mahler SV, Moorman DE, Aston-Jones G. A decade of orexin in addiction. *Biological Psychiatry*. 2017.
74. Jonas DE et al. Pharmacotherapy for adults with alcohol use disorders. *JAMA*. 2014.
75. Kalivas PW. The glutamate homeostasis hypothesis of addiction. *Nature Reviews Neuroscience*. 2009.
76. Kalivas PW, O'Brien C. Drug addiction as a pathology of staged neuroplasticity. *Neuropsychopharmacology*. 2008.
77. Kelly JF, White WL, editors. *Addiction Recovery Management*. Humana Press. 2011.
78. Khakh BS, Sofroniew MV. Diversity of astrocyte functions and phenotypes in neural circuits. *Nature Neuroscience*. 2015.
79. Koob GF. Neurobiology of opioid addiction: opponent process, hyperkatifeia, and negative reinforcement. *Biological Psychiatry*. 2020.
80. Koob GF, Le Moal M. Addiction and the brain antireward system. *Annual Review of Psychology*. 2008.

מקורות - תיק המחקר (5/8)

81. Koob GF, Volkow ND. Neurocircuitry of addiction. *Neuropsychopharmacology*. 2010.
82. Koob GF, Volkow ND. Neurobiology of addiction: a neurocircuitry analysis. *The Lancet Psychiatry*. 2016.
83. Kosten TR, O'Connor PG. Management of drug and alcohol withdrawal. *New England Journal of Medicine*. 2003.
84. Krystal JH, Abdallah CG, Sanacora G, Charney DS, Duman RS. Ketamine: a paradigm shift for depression research and treatment. *Neuron*. 2019.
85. Lammel S, Lim BK, Malenka RC. Reward and aversion in a heterogeneous midbrain dopamine system. *Neuropharmacology*. 2014.
86. Lambert MJ. Bergin and Garfield's Handbook of Psychotherapy and Behavior Change. Wiley. 2013.
87. Lane RD, Ryan L, Nadel L, Greenberg L. Memory reconsolidation, emotional arousal, and psychotherapy. *Behavioral and Brain Sciences*. 2015.
88. Lazarus M, Chen JF, Huang ZL, Urade Y, Fredholm BB. Adenosine and sleep. *Handbook of Experimental Pharmacology*. 2019.
89. Lüscher C, Malenka RC. Drug-evoked synaptic plasticity in addiction. *Neuron*. 2011.
90. Lutz B, Marsicano G, Maldonado R, Hillard CJ. The endocannabinoid system in guarding against fear and anxiety. *Nature Reviews Neuroscience*. 2015.
91. Mahler SV, Moorman DE, Smith RJ, James MH, Aston-Jones G. Motivational activation: a unifying hypothesis of orexin function. *Nature Neuroscience*. 2014.
92. Malhi GS, Mann JJ. Depression. *The Lancet*. 2018.
93. Marder E. Neuromodulation of neuronal circuits: back to the future. *Neuron*. 2012.
94. Marder E, O'Leary T, Shruti S. Neuromodulation of circuits with variable parameters. *Annual Review of Neuroscience*. 2014.
95. Mattick RP, Breen C, Kimber J, Davoli M. Buprenorphine maintenance versus placebo or methadone. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2014.
96. McGinley MJ, Vinck M, Reimer J, Batista-Brito R, Zagha E, McCormick DA. Waking state: rapid variations modulate neural and behavioral responses. *Neuron*. 2015.
97. McGorry PD et al. Clinical staging: a heuristic and practical strategy for new research and better health outcomes. *Canadian Journal of Psychiatry*. 2010.
98. Mee-Lee D et al. The ASAM Criteria. *American Society of Addiction Medicine*. 2013.
99. Meyer-Lindenberg A, Domes G, Kirsch P, Heinrichs M. Oxytocin and vasopressin in the human brain. *Nature Reviews Neuroscience*. 2011.
100. Miller AH, Raison CL. The role of inflammation in depression. *Nature Reviews Immunology*. 2016.

מקורות - תיק המחקר (6/8)

101. Mineur YS, Picciotto MR. Nicotine receptors and depression. Trends in Pharmacological Sciences. 2010.
102. Miyazaki KW, Miyazaki K, Doya K. Activation of dorsal raphe serotonin neurons underlies waiting for delayed rewards. Journal of Neuroscience. 2014.
103. Mohebi A et al. Dissociable dopamine dynamics for learning and motivation. Nature. 2019.
104. Moncrieff J et al. The serotonin theory of depression: a systematic umbrella review. Molecular Psychiatry. 2022.
105. Monroe SM, Anderson SF. Depression: the shroud of heterogeneity. Current Directions in Psychological Science. 2015.
106. Morales M, Margolis EB. Ventral tegmental area: cellular heterogeneity, connectivity and behaviour. Nature Reviews Neuroscience. 2017.
107. Morena M, Patel S, Bains JS, Hill MN. Neurobiological interactions between stress and the endocannabinoid system. Neuropsychopharmacology. 2016.
108. Mutz J, Vipulanathan V, Carter B, Hurlemann R, Fu CHY, Young AH. Comparative efficacy and acceptability of non-surgical brain stimulation for depression. BMJ. 2019.
109. NIDA. Medications for Opioid Use Disorder. National Institute on Drug Abuse. Updated 2024.
110. NIMH. Brain Stimulation Therapies. National Institute of Mental Health. Updated 2024.
111. Niv Y, Daw ND, Joel D, Dayan P. Tonic dopamine: opportunity costs and control of response vigor. Psychopharmacology. 2007.
112. Noël X, Brevers D, Bechara A. A neurocognitive approach to understanding the neurobiology of addiction. Current Opinion in Neurobiology. 2013.
113. O'Reardon JP et al. Efficacy and safety of transcranial magnetic stimulation in major depression. Biological Psychiatry. 2007.
114. Olsen RW, Sieghart W. GABA-A receptors: subtypes provide diversity of function and pharmacology. Neuropharmacology. 2009.
115. Orford J et al. The 5-Step Method for affected family members. Drugs: Education, Prevention and Policy. 2010.
116. Osimo EF et al. Inflammatory markers in depression: a meta-analysis of mean differences and variability. Brain, Behavior, and Immunity. 2020.
117. Özçete ÖD et al. Presynaptic architecture of long-range neuromodulatory systems. Molecular Psychiatry. 2024.
118. Patel S, Hill MN, Cheer JF, Wotjak CT, Holmes A. The endocannabinoid system as a target for novel anxiolytic drugs. Neuroscience and Biobehavioral Reviews. 2017.
119. Picciotto MR, Higley MJ, Mineur YS. Acetylcholine as a neuromodulator: cholinergic signaling shapes nervous system function. Neuron. 2012.

מקורות - תיק המחקר (7/8)

120. Pizzagalli DA. Depression, stress, and anhedonia. Annual Review of Clinical Psychology. 2014.
121. Poe GR et al. Locus coeruleus: a new look at the blue spot. Nature Reviews Neuroscience. 2020.
122. Robinson TE, Berridge KC. The incentive sensitization theory of addiction. Philosophical Transactions of the Royal Society B. 2008.
123. Robinson TE, Berridge KC. Incentive-sensitization and addiction. Annual Review of Psychology. 2025.
124. Roiser JP, Elliott R, Sahakian BJ. Cognitive mechanisms of treatment in depression. Neuropsychopharmacology. 2012.
125. Rømer Thomsen K, Whybrow PC, Kringelbach ML. Reconceptualizing anhedonia. Frontiers in Behavioral Neuroscience. 2015.
126. Roozen HG, de Waart R, van der Kroft P. Community reinforcement and family training: a meta-analysis. Drug and Alcohol Dependence. 2010.
127. Rush AJ et al. Acute and longer-term outcomes in depressed outpatients requiring treatment steps: STAR-D. American Journal of Psychiatry. 2006.
128. Salamone JD, Correa M. The mysterious motivational functions of mesolimbic dopamine. Neuron. 2012.
129. Salter MW, Stevens B. Microglia emerge as central players in brain disease. Nature Medicine. 2017.
130. SAMHSA. Treatment Improvement Protocol 63: Medications for Opioid Use Disorder. 2020.
131. Sara SJ. The locus coeruleus and noradrenergic modulation of cognition. Nature Reviews Neuroscience. 2009.
132. Sarris J et al. Nutritional medicine as mainstream in psychiatry. The Lancet Psychiatry. 2015.
133. Saunders BT, Robinson TE. Individual variation in resisting temptation: implications for addiction. Neuroscience and Biobehavioral Reviews. 2013.
134. Scammell TE, Arrigoni E, Lipton JO. Neural circuitry of wakefulness and sleep. Neuron. 2017.
135. Schuch FB et al. Exercise as a treatment for depression: meta-analysis. Journal of Psychiatric Research. 2016.
136. Schultz W. Dopamine reward prediction error coding. Dialogues in Clinical Neuroscience. 2016.
137. Shamay-Tsoory SG, Abu-Akel A. The social salience hypothesis of oxytocin. Biological Psychiatry. 2016.
138. Shine JM et al. Human cognition involves dynamic integration and segregation of neural activity. Neuron. 2019.

מקורות - תיק המחקר (8/8)

139. Silvano J, Muggleton N, Walsh V. State-dependency in brain stimulation studies. Trends in Cognitive Sciences. 2008.
140. Sinha R. Chronic stress, drug use, and vulnerability to addiction. Annals of the New York Academy of Sciences. 2008.
141. Slavich GM, Irwin MR. From stress to inflammation and major depressive disorder. Psychological Bulletin. 2014.
142. Sobin C, Sackeim HA. Psychomotor symptoms of depression. American Journal of Psychiatry. 1997.
143. Sordo L et al. Mortality risk during and after opioid substitution treatment. BMJ. 2017.
144. Tasan RO et al. The role of neuropeptide Y in fear conditioning and extinction. Neuropeptides. 2016.
145. Treadway MT, Buckholtz JW, Schwartzman AN, Lambert WE, Zald DH. Worth the effort? Effort-cost computation in major depression. PLoS ONE. 2009.
146. Treadway MT, Zald DH. Reconsidering anhedonia in depression. Neuroscience and Biobehavioral Reviews. 2011.
147. Tritsch NX, Sabatini BL. Dopaminergic modulation of synaptic transmission in cortex and striatum. Neuron. 2012.
148. U.S. Surgeon General. Facing Addiction in America. 2016.
149. Volkow ND, Koob GF, McLellan AT. Neurobiologic advances from the brain disease model of addiction. New England Journal of Medicine. 2016.
150. Voon V et al. Disorders of compulsivity: a common bias towards learning habits. Molecular Psychiatry. 2015.
151. Walker MP, van der Helm E. Overnight therapy? The role of sleep in emotional brain processing. Psychological Bulletin. 2009.
152. Wampold BE, Imel ZE. The Great Psychotherapy Debate. Routledge. 2015.
153. White WL. Addiction recovery: its definition and conceptual boundaries. Journal of Substance Abuse Treatment. 2007.
154. Wirz-Justice A. Diurnal variation of depressive symptoms. Dialogues in Clinical Neuroscience. 2008.
155. World Health Organization. Mental Health Gap Action Programme guideline. 2023.
156. Yerkes RM, Dodson JD. The relation of strength of stimulus to rapidity of habit formation. Journal of Comparative Neurology and Psychology. 1908.
157. Zarate CA et al. A randomized trial of an NMDA antagonist in treatment-resistant major depression. Archives of General Psychiatry. 2006.